

BAŞKANLIK, TÜRKİYE KAPİTALİZMİNİN YÖNELİMLERİ
VE EMPERYALİST DÜNYANIN ÇELİŞKİLERİ ÜZERİNE

GÜNCEL TEZLER VE GÖREVLERİMİZ

1 Türkiye'de başkanlık sorunundan çok, Erdoğan sorunundan söz edilmelidir. Bugünkü haliyle Türkiye'de başkanlık gündemi, sermaye sınıfının istikrar ve güçlü iktidar arayışının ötesine geçmiştir. Başkanlık iktidarda durduğu her gün dosyası daha kabarık hale gelen ve yarattığı karmaşayı içinden çıkılmaz hale getiren bir lider ve onun peşinden sürüklenen bir ekibin çıkarlarına daralmıştır.

2 Bununla birlikte, başkanlık sistemine geçilmesi için hazırlanan Anayasa teklifinin altyapısı, 12 Eylül 1980 faşist darbesinden sonra Meclis'in ve genel olarak siyasal partilerin rolünün azaltılması, hükümetler üzerindeki denetimin zayıflaması için ardi ardına yapılan düzenlemelerle oluşturulmuştur. Bu düzenlemelerin tamamı emperyalist ülkelerin ve tekelci burjuvazinin yönlendirmesiyle gerçekleştirilmiştir. Emekçi sınıfların haklarının hukuken ve fiili olarak gaspı, ülke kaynaklarının sermaye tarafından yağmalanması, ardi ardına gelen özelleştirmeler, bu düzenlemelerle kolaylaşmıştır. Dolayısıyla Erdoğan, Türkiye burjuvazisinin araladığı bir kapının kendisi için ardına kadar açılması için uğraşmaktadır.

3 Gerçekte Erdoğan, bugün Anayasa değişikliğiyle elde etmek istediği her tür yetkiyi, sürekli uzatılan OHAL uygulamasından da yararlanarak, fazlasıyla kullanmaktadır. Şu anda Türkiye'de Cumhurbaşkanı'nı denetleyen, sınırlayan herhangi bir kurum ya da mekanizma kalmamıştır. Sorun, Erdoğan'ın kendisini bir türlü rahat hissetmemesinde, konumunun kırılacağını ortadan kaldıracak

bir yasal güvence aramasındadır. 2014 yılında Başbakanlık'tan Cumhurbaşkanlığı'na geçişte aynı kaygı öne çıkmıştır. Başkanlık Erdoğan'ın kaygılarını büsbütün ortadan gidermeyecek ama onun için daha etkili bir koruma sağlayacaktır.

4 Söz konusu koruma yalnızca hukuk zemininde değerlendirilmemelidir. Erdoğan, seçmen desteğine sahip biri olarak başkanlık konumunu siyasal hamleleri açısından da etkili bir biçimde kullanabileceğinden emindir. Çok ağır bir kuşatmayla karşı karşıya olsa da Erdoğan'ın daha ılımlı bir çizgiyi benimsemesi, kendisini belirleyen ideolojik referansları terk etmesi mümkün değildir. Kaldı ki arkasındaki toplumsal desteğin sürekliliğini sağlama ihtiyacı, ideolojik ve kültürel açıdan saldırgan bir üslubu zorunlu kılmaktadır.

5 Ancak Erdoğan'ın en büyük açmazı, başkanlık hedefinin ortaya çıkardığı (bu hedefe ulaşılsa bile) ek tehditlerdir. Kendi konumunu güçlendirmek, sağlama almak için attığı her adım, Erdoğan'a dönük müdahalelerin de şiddetini artırmaktadır. Üstelik bu müdahaleler sanıldığı gibi tek bir merkezden, Amerika Birleşik Devletleri içindeki etkili bir odaktan kaynaklanmamaktadır. Erdoğan'ın tasfiyesini isteyen, ona kritik bazı dönemlerde yardımcı olan güçlerin bir kısmı, başkanlıkla elini kuvvetlendirmiş bir Erdoğan değil, kendilerine "mahkûm" bir Erdoğan'ı tercih etmektedir. 15 Temmuz darbe girişimi sonrasında Erdoğan her ne kadar darbeye karşı direnen bir "lider" görüntüsü verse de kaleleri içten fethedilmiş, kendisini var eden mekanizmaların büyük

bölümü dağılmış ve yalnızlaştırılmış biriydi. Başkanlık bu açıdan Erdoğan'ı, şu anda kendisini çeşitli nedenlerle kollayan aktörlere karşı da güçlendirecektir.

6 Yine de Erdoğan şu anda temelde iki nedenle kaygılıdır. Bunlardan ilki, Erdoğan'a siyasi kariyerinde en büyük desteği veren Amerika Birleşik Devletleri ve diğer NATO üyesi ülkelerden kaynaklanan müdahalelerdir. Bu müdahaleler 2011'de ilk belirtilelerini gösterdikten sonra kademeli olarak artmıştır. 15 Temmuz darbe girişimi, ABD merkezli operasyonların hangi boyutlara ulaşabileceğini açıkça göstermiştir. Şu anda Türkiye'yi etkilemekte olan terör saldırılarının, istikrarsızlaştırıcı siyasal girdilerin önemli bölümünün emperyalist merkezlerden kaynaklandığı tartışılmayacak bir gerçektir.

7 Erdoğan'ın diğer kaygısı ise bugün belli ölçülerde sinmiş gözükse de öfke ve kızgınlığı her geçen gün artan "karşıt" toplumsal tabanın varlığıdır. Bu toplumsal tabanın Erdoğan'la barışması neredeyse imkansızdır. Ayrıca Erdoğan, başka örneklerden emperyalist ülkelerin "muhalif" toplumsal kesimleri manipüle etme, yönlendirme yeteneğini iyi bilen bir siyasetçidir. Haziran Direnişi bu yeteneğin hem sınırlarını hem de solun en küçük bir ideolojik ve fiziki ağırlık koyuşu karşısında nasıl çaresizleşebileceğini gösterse de Türkiye'nin aradan geçen üç yıllık sürede şu ya da bu emperyalist merkezin müdahalelerine daha açık hale geldiği ortadadır. Erdoğan bir yandan devrimci, sosyalist hareketin kendisine karşı olan halk kesimlerine önderlik etmesinden korkarken bir yandan da aynı

halk kesimlerinin uluslararası güçlerin etki alanına girmesinden çekinmektedir.

8 Tam da bu noktada Erdoğan'ı önce kontrol etmek, bunu beceremeyince düşürmek isteyen uluslararası aktörlerin hangi saiklerle hareket ettiğine açıklık getirilmelidir. Bu aktörlerden ABD'yi Erdoğan'a açık çek verme noktasından onu bir darbe girişimiyle karşı karşıya bırakma noktasına getiren faktörler şunlardır:

- Erdoğan'ın kutuplaştırıcı siyaset tarzının yarattığı tepkilerin kontrolsüz gelişmelere yol açması her an mümkündür. Haziran Direnişi, uluslararası tekelin Türkiye'de halk güçlerini istediği doğrultuda hareket ettirebileceği güvenini duyamayacağı en güzel kanıtıdır. Direniş sırasında birçok kanaldan sermaye sınıfının, başat emperyalist ülkelerin ve Türkiye'de devlet içindeki bazı unsurların çeşitli müdahalelerde bulunduğunu, halk hareketini liberal bir eksene çekmek için çaba harcadığını ancak istedikleri sonucu alamadıklarını biliyoruz. Direnişin hemen ardından toplumdaki öfkeyi tape'lere ve sandığa gömmeye çalışıp sonucu halkı edilgenleştirerek ulaşmak istemelerinin nedeni de budur.
- Arap Baharı, emperyalizmin bölgesel planlarında özel görev üstlenen İslamcı bir partinin işbaşı yapması hesaba katıldığında, bir açıdan Türkiye'de başlamış ve Türkiye'nin de içinde olduğu bir ittifakın başarısızlığıyla sonlanmıştır. ABD'nin büyük beklentilere girdiği, risk aldığı operasyonun başarısızlığa dönüşmesi, Erdoğan'ın güvenilirliğini büyük ölçüde ortadan kaldırmıştır. Erdoğan Suriye'de yalnızca yanlış hesap yapmamış, ABD'nin hiç

istemediği bir sonuca, Rusya'nın ağırlığının daha da artmasına neden olmuştur.

- Erdoğan'ın işler yolundayken pek rahatsız etmeyen kişisel üslubu, emperyalist dünya derin bir krize girmişken ve o dünyadaki iç çelişkiler derinleşmişken ciddi bir sorun yaratmaktadır. Öngörüle-meyen davranışlar sergileyen ve ne yaparsa yapsın kendi destekçileri nezdinde inandırıcılığı pek erozyona uğramayan bir "lider" in varlığına ABD ve diğer güçlü emperyalist ülkeler tahammül etmekte zorlanmaktadır.

- Emperyalist dünyada sözünü ettiğimiz iç çelişkiler, Erdoğan'a ek hareket alanı açmaktadır. Bugün Türkiye'nin Rusya ile yakınlaşmasını mümkün kılan, yalnızca NATO ittifakında ortaya çıkan zayıflama değil, aynı zamanda dünya ölçeğinde tüm ittifaklar sistemini sürekli olarak bozup yeniden kuran bir karmaşanın yaşanıyor oluşudur. Bu koşullarda Erdoğan'ın, hegemonyası sorgulanan ABD'ye rahatsızlık vermesi kaçınılmazdır.

- İlimli İslam projesi, başından beri dile getirdiğimiz açmazla karşılaşmıştır: İslam'ın siyasallaşması ilimli bir seyir izleyemez. ABD ve diğer NATO ülkelerinin Türkiye'nin yardımıyla ortaya çıkardığı "ılımlı" ve "radikal" dinci unsurların uluslararası sistem bu kadar sarsılmışken istendiği gibi kontrol edilebileceğine inanmak saçmadır. Bugün söz konusu unsurların önemli bölümü üzerinde ABD ve diğerlerinin söz söyleme ve yönlendirme yeteneği sürse bile, hızla siyasallaşan İslam'ın ideolojik-siyasal açıdan tıkanma yaşayan olan ABD ve Avrupa Birliği'nde ek sorunlar yaratmaması mümkün değildir.

- ABD ve NATO açısından ittifaka üye ve Avrupa Birliği'ne aday bir ülkede söz dinlemeyen, dahası kendisine dönük hamleleri boşa çıkaran bir aktör hem kötü bir örnektir hem de bir bütün olarak ABD'nin merkezinde durduğu hiyerarşinin inandırıcılığını sarsmaktadır. Bir NATO ülkesinin hem ekonomik hem siyasi açıdan kazanabileceği özerkliğin sınırı olduğu düşüncesi ciddi yara almıştır.

9 Erdoğan'a dönük uluslararası baskının Trump'ın seçilmesiyle birlikte hafifleyeceğine ilişkin beklentinin kuşkusuz haklı nedenleri vardı. ABD'nin Ankara'daki siyasi iktidara bakışı Obama döneminde olumsuz bir

dönüşüm geçirmişti ve seçilmesi durumunda Hillary Clinton'ın ilişkilerdeki kötüye gidişi tersine çevirmesini kimse beklemiyordu. Kaldı ki Clinton'ın ekibiyle yalnız Türkiye değil, birçok ülkede kirli operasyonlarda kullanılan Gülen örgütü arasındaki ilişki çok güçlüydü. Buna karşın, kısa erimde ABD'de Erdoğan'ı rahatlatacak gelişmelerin yaşanması pek mümkün gözükmemektedir. Her şeyden önce, yeni ABD yönetiminin NATO'yu boşlaması, Rusya'nın elini kuvvetlendirecek eksen kaymalarına seyirci kalması düşünülemez. Bu anlamda Erdoğan, NATO açısından bir daha güvenilir bir aktör olmayacaktır. Ek olarak başkanlık seçimi ABD'deki belirsizliği ortadan kaldırmamış, tersine ABD içinde uluslararası boyutları da olan bir mücadeleyi keskinleştirmiştir. ABD kapitalizminin giderek ağırlaşan sorunlarını aşmak için bu sorunlardan daha fazla rahatsızlık duyan tekellerin desteğini alan Trump ile yıllardır ABD'nin askeri hegemonyasını, akıl dışı bir ekonomik modele yaslanarak muazzam kârlar elde etmek için kullanan sermaye grupları ve onların sivil-asker bürokrasideki uzantıları arasındaki sert kavga, Türkiye'ye Erdoğan'ın hiç öngörmediği biçimlerde yansiyabilir. Son olarak Fethullahçıların Trump ekibinden kritik bazı isimlerle de yakın ilişkide olması, her taşın altında "FETÖ" arayan bir zihniyet açısından umut kırıcıdır.

10 ABD'de yaşanan bu sert mücadele, emperyalist sistemin iç çelişkileri ve hegemonya krizinden bağımsız düşü-nülemez. ABD ekonomisindeki dengesizlik, bu ülkenin İkinci Dünya Savaşı sonrasında kapitalist dünyada kurumsallaştırdığı hiyerarşide eşitsiz gelişme yasa-sının kaçınılmaz olarak dayattığı oynamaların şiddetini artırmış, sistemde önemli boşluklar ortaya çıkarmıştır. Erdoğan'ın siyasi ömrünü uzatan faktörlerden biri budur. ABD, hegemonyasını sürdürmekte zorluk çekmektedir ama ne Almanya merkezli Avrupa Birliği ne de Rusya henüz bu hegemonya sorununu çözebilecek durumdadır. ABD'nin hegemonyasına meydan okumaya en yakın ülke olarak değerlendirilen Çin Halk Cumhuriyeti'nin bile şu anda böyle bir iddiayı taşıyabileceği oldukça kuşkuludur. Bu durum, mevcut ittifak sistemlerinde ardı ardına değişiklik yaşanması

sonucunu doğurmaktadır. Şu anda bir yandan kişisel çıkış arayan Erdoğan'ın yolu çelişkilerin derinleştiği ve paylaşım kavgasının sürmekte olduğu bir ortamda yeni olanaklar peşine düşen Türkiye burjuvazisiyle kimi başlıklarda örtüşmekte, kimi örneklerdeyse patron sınıfı bu ehliyetlessiz ekibin hesapsız hareketlerinden kaygılanarak frene basma gereksinimi duymaktadır.

11 Böyle bir ortamda Rusya Federasyonu'nun Erdoğan'a sunduğu yardımın kısıtları olduğu bilinmelidir. Türkiye kapitalizminin ekonomik ve siyasi açıdan NATO'dan koparak Avrasya eksenine yerleşmesi kolay değildir.

- Avrasya eksenini oluşturduğu söylenen ülkeler arasındaki çelişkiler, NATO ittifakı içindeki çelişkilerden daha düşük yoğunluklu değildir. Rusya Federasyonu ile Çin Halk Cumhuriyeti arasındaki işbirliğinin dostluk ve güvene dayalı olmadığı ortadadır. Trump'ın bu işbirliğini bozucu bir strateji geliştireceği, Putin'in de buna yardımcı olacağı gözlenmektedir. Türkiye açısından bir diğer önemli ülke olan İran'ın da Rusya Federasyonu ile ilişkilerinde sorunlar giderek artmaktadır. Avrasya mekânının küresel yansıması olarak sunulan BRICS (Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin Halk Cumhuriyeti, Güney Afrika Cumhuriyeti) ise Brezilya'da yaşanan gelişmelerle birlikte gerçekliği sorgulanan bir olguya dönüşmüştür.

- Rusya Federasyonu'nun Türkiye kapitalizmine ekonomik açıdan sunabileceklerinin sınırı vardır. Burada söz konusu olan kapitalist gelişimin başlangıcında olan bir ülke değildir. Türkiye'de gelişkin bir sermaye sınıfı ve her şeye rağmen güçlü bir ekonomik altyapı mevcuttur. Ekonominin mevcut yapısından kaynaklı ihtiyaçların dış kaynak boyutunun ancak bir bölümü Rusya Federasyonu'nun dengesizliklerden kurtulamayan ekonomisi tarafından karşılanabilir.

- Türkiye burjuvazisinin Almanya, ABD, Fransa, İngiltere gibi NATO ülkeleriyle olan ilişkisi ekonomik, siyasi, kültürel olmanın ötesinde kuşaklar boyunca gerçekleşen "planlı" evlilikler marifetiyle akrabalık düzeyine de çıkmıştır. Erdoğan'ın kendisine dönük kuşatma ve müdahalelerden kurtulma isteği ve Türkiye burjuvazisinin iştahını kabartan

yeni olanakların bu güçlü bağları koparması zordur.

- Erdoğan'ın vazgeçemediği ve vazgeçemeyeceği İslamcılığıyla Rusya'nın kendi güvenlik anlayışı örtüşmemektedir. Rusya Federasyonu'nda ve onunla komşu ülkelerde yaşayan milyonlarca Müslüman üzerinde etkisi olabilecek bir ideolojik çekim merkezinin nelere yol açabileceği ortadadır. Afganistan, Çeçenistan ve Suriye'de yaşananlardan sonra Moskova'nın Türkiye'de dinci bir iktidara sonsuz kredi açmasını kimse beklememelidir.

12 Bir boyutuyla Müslüman Kardeşler gibi Türkiye'deki İslamcı hareketlerle her zaman organik ilişkisi olan bir örgütün Arap ülkelerinde önünün açılması ve ABD'nin ittifak sistemine dahil edilmesi olarak da tanımlayabileceğimiz Arap Baharı, Türkiye'de AKP aracılığıyla yaratılan siyasal-ideolojik iklimle mutlak bir uyuma sahipti. Henüz Tunus, Mısır ve Libya'daki hareketlenmeler başlamadan önce Türkiye Komünist Partisi tarafından Yeni-Osmanlılık olarak tanımlanan AKP politikası, bugün gelinen noktada ciddi bir tıkanmayla karşı karşıyadır. Suriye halkının dış müdahale ve dinci terör karşısındaki tutumuyla birlikte başarısızlığa mahkum olduğu açıkça görülen Yeni-Osmanlılık, AKP kendisine Suriye ve Irak'a sokulma fırsatı veren silahlı İslamcı örgütleri bazı açılardan ortada bırakmak zorunda kalınca nihai darbeyi yemiş oldu. Söz edilen iki ülkedeki varlığını açıklamada bir kez daha "güvenlik" ve PKK ile mücadele retorikine dönen Türkiye'de bundan bir yıl önce-sine kadar ısrarla dile getirilen bölgesel iddialar bizzat Erdoğan tarafından gündemden düşürülmüştür. Türkiye burjuvazisi, bugüne kadar bölgesel yayılmacılık ve yeni pazarlar konusunda cesaretlendirdiği iktidarı, büyük yıkıma uğrayan bölgede savaşın yoğunluğunun azalmasıyla birlikte ortaya çıkacak ekonomik olanaklara odaklanmaya çağırmakta ve gerçekçi olmayan hedefleri zorlayarak her şeyi kaybetmemek konusunda uyarmaktadır.

13 AKP tarafından bugün bir kez daha "güvenlik" sorununa indirgenerek "düşman" tanımlaması içine sokulan Kürt siyaseti, uzun bir süre kendisine Yeni-Osmanlılık perspektif içinde yer açmaya çalışmıştı. İşin aslı, AKP de "çözüm süreci"ni günde-

me getirdiği her uğrakta çözü-
mün ancak ve ancak İslamcı bir
bölgesel düzenlemeyle ete kemiğe
bürüneceğini ileri sürmekteydi.
Böylece Kürt siyasetinin AKP
siyasetinin sacayağı olan Ameri-
kancı, piyasacı ve dinci politika-
lara yerleşmesi için karşılıklı bir
çaba içine girildi. Ancak bu çaba-
ların sonuç alması, Yeni-Osmanlı
felsefesinin her düzlemde yol
almasına bağlıydı. Erdoğan'ın Su-
riye'deki başarısızlığı ve 2013'te
sokağa kitlesel biçimde yansıyan
hoşnutsuzluğu dengelemek
amacıyla her zaman canlı tuttuğu
milliyetçi söyleme sarılmasıyla
birlikte PKK, "çözüm ortağı"ndan
bir kez daha "terör örgütü"ne dö-
nüştürüldü. Bu dönüşüm, yeni
bir yumuşamayı zora soksa da
aynı sınıfsal bakışa ve pragmatik
siyaset tarzına sahip iki aktörün
birbirlerine tutunmak için hamle
yapması her zaman mümkündür.

14 Bugün ise Kürt siyaseti,
bir yandan geride bıraktığı-
mız yıllarda ABD ile ilişkilerde
elde ettiği olanakları yitirmek için
bu ülkenin bölge ve Türkiye
operasyonlarına kirli ve kanlı bir
biçimde dahil olmakta, bir yan-
dan da Irak ve Suriye'de sürekli
değişen dengelerde "kaybeden"
tarafa yer almamak için çok
yönlü bir strateji izlemektedir.
Kürt halkının eşitlik ve özgürlük
taleplerini uluslararası sermaye ve
emperyalist merkezlerin stratejik
hesaplarına eklemeyip gömen
Kürt siyasetinin Türkiye işçi
sınıfı hareketinin bir müttefiki
olduğunu ileri süren "sol"un aynı
eklemlenmenin parçası olduğu
aşıkardır. Kürt siyaseti yalnızca
terör eylemlerinin arkasında
durduğu için değil, kendi yoksul
tabanının çıkarlarına zıt piyasacı,
gerici ve Amerikancı bir çizgiye
yerleştiği için Türkiye devriminin
bileşeni değildir.

15 Emperyalist dünyadaki
rekabet ve çatışma orta-
mında eski bazı müttefiklerini
yitiren ve bu anlamda yalnızlaşan
Erdoğan'ın bu nedenle "milli
çıkartlar"ın savunucusu olduğu
tezi hiçbir biçimde doğru değildir.
Her şeyden önce bütün toplumu
kapsayan ortak çıkarlar yoktur,
bu anlamda "milli çıkar" kavra-
mı bir aldatmacadır. Sömürülen
sömürülenlerin aynı gemide
olduğunu sömürülenler iddia eder.
Öte yandan sermaye düzeninin,
eşitsizlikler üzerine kurulduğu
için uluslararası düzeydeki eşitsiz-
likleri, haksızlıkları, adaletsizliği
meşrulaştırdığı ortadadır. Hiçbir

kapitalist ülke, dünyada kurulan
kurtlar sofrasında masum değil-
dir, herkes kendi gücü oranında
pay kavgasına girer ve bu kavgada
adil davranış diye bir şey yoktur.

16 Öte yandan Türkiye
burjuvazisi yıllar boyunca
hem dünya kapitalist sistemine
eklemlenmek, hem de başta
Türkiye'nin emekçi halkı olmak
üzere, bölge halklarına karşı
yürüttüğü sınıf kavgasında üstün
gelmek için güçlü emperyalist
ülkelerin kontrolünde olan ittifak
ve kuruluşlara gönüllü olarak gir-
miştir. Ülkenin ekonomik, siyasi,
ideolojik dinamikleri üzerinde
emperyalist ülkelerin ağırlığını
artıran bu tercihin arkasında
sermaye sınıfın açık çıkarları
bulunmaktadır. Bu çıkarlar
Türkiye'yi CIA operasyonlarının
alanına çevirmiş, Türkiye'nin
ekonomisini kırılganlaştırmış,
sanayi ve tarımı çökertmiş, belli
aralıklarla gerçekleşen darbelere
yol vermiş, TSK'nın ülke dışında
silahlı çatışmalarda rol üstlen-
mesini sağlamıştır. Bütün bunlar
olurken zarar gören Türkiye işçi
sınıfıdır, emekçi halktır; kazanan
ise yerli-yabancı-çok uluslu tekel-
lerin ortak çıkarıdır.

17 Bugün Türkiye'nin var-
lığına dönük saldırıların
yoğunlaştığı, 1923'te kurulan
Türkiye Cumhuriyeti'nin tehlike-
de olduğu ve Erdoğan'ın emper-
yalist ülkeler nezdinde bir engele
dönüştüğü için düşürülmek
istendiği ileri sürülebilmektedir.
Yıllarca ABD ve güçlü Avrupa
Birliği egemenlerine yaranmak
için sadakat yemini eden, dahası
açıkça Türkiye Cumhuriyeti'nin
kuruluş felsefesini reddeden
Erdoğan ve çevresine de hâkim
olan bu düşünce gerçeğin ters yüz
edilmiş halidir, çünkü;

- 1923'te kurulan Türkiye Cum-
huriyeti, onun egemen sınıfı olan
Türkiye burjuvazisi tarafından
kendi çıkarlarına artık yetmediği
için tasfiye edilmiştir. Bu tasfiye
operasyonu, ABD ve AB yönlendir-
mesi ve AKP eliyle gerçekleştiril-
miştir. Üstelik laikliğin ortadan
kaldırılması, kamusal alanların ve
kamusal kültürün yok edilmesi,
bölgedeki sınırların değişmesi
ve ülkelerin parçalanması için
sürdürülen askeri faaliyetlere
katılım AKP öncesinde başlayan
ve sürekliliği olan politiklardır.
Dolayısıyla 1917 Ekim Sosyalist
Devrimi'nin ortaya çıktığı dev-
rimci atmosfere doğan Türkiye
Cumhuriyeti, sermaye sınıfına
ayak bağı olan bütün unsurlardan

arındırılmıştır. Burada saldırılan,
Türkiye'nin emekçi sınıflarıdır.
Laiklik, kamusal çıkarlar kağıt
üzerinde kalsa bile Türkiye işçi
sınıfının sahiplenebileceği, dahası
ona ait ve bundan böyle ancak
onun elinde yeniden canlanabile-
cek değerlerdir.

- Bugün Erdoğan ve AKP hükü-
metinin bazı emperyalist ülkeler
tarafından hedef tahtasına otur-
tuğu açık bir gerçektir. Ancak
onlar emekçi halkın çıkarlarını,
işçi sınıfına ait bazı değerleri tem-
sil ettikleri için değil, iç çelişkileri
derinleşen emperyalist dünyada
şimdiye kadarki güçlü müttefikle-
rinin çıkarlarına eskisi gibi denk
düşmedikleri için hedef olmak-
tadırlar. Erdoğan'ın savunduğu
kendi çıkarlarıdır ve arkasına Tür-
kiye burjuvazisinin bu paylaşım
kavgasındaki çıkarlarını almaya
çalışmaktadır. Bunlarla Türki-
ye'nin işçi sınıfı arasında hiçbir
bağ yoktur, tersine Erdoğan ve
arkadaşları her gün ve her saat
emekçi halka saldırmaktadır. Bu
saldırıları, uluslararası tekellerin
saldırılarıyla mutlak uyum içinde-
dir.

- Türkiye'nin bölünmesi, parça-
lanması ya da bir iç savaşa sürük-
lenmesi, kapitalizmin uluslararası
dinamiklerinin sonucu olarak
gündeme gelen olasılıklardır. Bu
tehditlerin kapitalizm sınırları
içinde bertaraf edilebileceğini
düşünmek ahmaklıktır. Emper-
yalizm aşamasında kapitalizm,
paylaşım kavgası ve bu paylaşımın
zemini olan savaşlar, işgaller,
darbeler olmaksızın yapamaz.
Emperyalist paylaşım mücadele-
lerinin her zaman merkez coğraf-
yalarından birisi olan Türkiye'nin
emperyalist sistemden kopmadan
kendisini bütünüyle güvenceye al-
ması mümkün değildir. Geçmişte
böylesi bir güvencenin, Türkiye
burjuvazisinin sınıf düşmanı
Sovyetler Birliği'nin varlığının
sağladığı uluslararası statüko
sayesinde mümkün hale geldiği
unutulmamalıdır.

- Erdoğan'a dönük saldırı-
ların Türkiye'ye saldırı anlamına
geldiği iddiası, Türkiye'de yaşayan
herkesin Erdoğan'da somutlanan
ortak çıkarları olduğu yalanının
yanı sıra kapitalizm koşullarında
barışçı bir dış politikanın müm-
kün olduğu safatasına da dayan-
maktadır. Oysa biz biliyoruz ki,
Türkiye'de halkın Erdoğan'la olan
çıkart çatışması ile bazı emper-
yalist ülkelerin ya da Türkiye'de
sermaye çevrelerinin Erdoğan ile
olan çıkart çatışması tamamen

farklı temellere sahiptir. Tür-
kiye işçi sınıfının partisi olarak
TKP'nin ne Erdoğan'la, ne şu ya
da bu emperyalist ülkeyle, ne de
Türkiye'de herhangi bir sermaye
grubu ya da partisiyle yan yana
gelmesi, geçici ya da kalıcı bir
stratejik işbirliği içinde olması söz
konusudur.

18 ABD'nin yıllar önce ko-
münizmle mücadele pra-
tiğinde yarattığı Fethullah Gülen
örgütlenmesinin, eski ortağına
karşı giriştiği operasyonun şiddeti
veya etkili emperyalist merkez-
lerin Erdoğan'a karşı yürüttüğü
kampanya, bize siyasi iktidarı
savunma yükümlülüğü vermez.
Aksine, bu durum bizi, Türkiye'yi
bu kadar savunmasız hale getiren
ve dış müdahalelere açan serma-
ye egemenliğine ve emperyalist
ülke ve kurumlarına, onların
topraklarımızdaki varlığına karşı
mücadeleyi yoğunlaştırma görev
ve sorumluluğu ile karşı karşıya
bırakmaktadır.

19 Evet, Türkiye'nin Baş-
kanlık sorunundan çok
Erdoğan sorunu vardır. Ancak
Türkiye'nin tek ya da temel
sorunu Erdoğan değildir. Türkiye
Komünist Partisi, Türkiye'nin
varlığı ve bağımsızlığı için ABD
emperyalizmine karşı Erdoğan'la;
özgürlükler ve demokrasi için
Erdoğan'a karşı herkesle (ve
elbette emperyalist merkezlerle)
işbirliği yapan sınıf uzlaşmacı
tüm stratejileri reddetmektedir.
Türkiye, sermaye sınıfının ve
onun siyasi kadrolarının elinde
karanlığa sürüklenmektedir. Bu
sürüklenişe tutunarak üretilen
her strateji emekçi halka ihanet-
tir. Bu bağlamda;

20 Türkiye Komünist
Partisi, sermaye sınıfıyla
işçi sınıfı arasındaki tarihsel ve
uzlaşmaz çelişkileri perdeleyen
her tür konumlanış ve tutumdan
uzak duracak, Erdoğan'ın şahsı
etrafında gerçekleşecek bir saflaş-
mayı mutlak olarak reddedecek-
tir. Bağımsızlık, ulusal egemenlik,
özgürlük, demokrasi gibi kavram-
ların sınıfsal içerikten bağımsız
genel ve soyut karşılığı bulunma-
maktadır. Emperyalizme, dinci
gericiliğe, zorbalığa, baskılara
karşı mücadele, sömürüye, eşit-
sizliklere, toplumsal adaletsizliğe
karşı mücadeleden ayrılamaz. Bu
mücadele başlıkları ayrıştırıldı-
ğında, aşamalara bölündüğünde
işçi sınıfı güçlenmemekte, tersine
zayıf düşmekte, patron sınıfının
ve dolayısıyla emperyalizmin,
uluslararası gericiliğin ekmeğine

yağ sürülmektedir.

21 Türkiye Komünist Partisi bugünkü siyasi iktidara karşı mücadelenin ertelenemez, öncelikli bir görev olduğu inancındadır. Bu mücadele kuşkusuz Erdoğan'ın Başkanlık hırs ve iddiasını da kapsamaktadır. Ancak "Başkanlık" tek başına dünyanın sonu ya da başlangıcı olarak ele alınamaz. Bu indirgemeci yaklaşımda kaybeden her durumda halk olacaktır.

22 Siyasi iktidara karşı mücadele aynı zamanda ABD emperyalizmine, NATO'ya, Avrupa Birliği'ne karşı mücadeleyi yükseltmeyi gerektirir. TKP, Türkiye'nin ilerici birikiminin üzerine düşen "işbirlikçi" gölgeyi kaldırmak için her zamanki titizliğini ve uyanıklığını sürdürecektir. Bu titizlik ve uyanıklık, sermayenin "liberal" görünümünü unsurlarını "dost" olarak gören tüm anlayış ve platformlarla mücadeleyi de içermektedir. Bunun da ötesinde TKP, dış güçlerin Türkiye'de siyaset alanını yeniden yapılandırmak için yapacağı her hamleyi teşhir edip ona karşı çıkacak, sahte demokrasi kahramanlarının halkı aldatmasına izin vermeyecektir.

23 Bu koşullarda gericiliğe karşı aydınlanma mücadelesi, Türkiye işçi sınıfının ağırlığının artması ve sosyalizm hedefine yönelebilmesi için daha önemli hale gelmektedir. Toplumun ve devletin dinsel kurullarla yönetilmesi ve dinin eğitim, kültür, hukuk gibi alanlardaki ağırlığının artmasıyla sermayenin emeğe karşı saldırıları arasındaki ilişki her geçen gün daha bariz hale gelmektedir. Burjuva laisizminin inandırıcılığı kalmamış, dahası siyasal İslam'ın ezilenler için bir kurtuluş reçetesi sunduğu iddiası, AKP'nin fütursuz ve görgüsüz piyasacılıyla geçen onca yıldan sonra büyük yara almıştır. Aydınlanma kavgası her geçen gün daha fazla sınıf mücadelesi eksenine yerleşmektedir. Aydınlanma Hareketi bu açıdan büyük değer kazanmakta ve söz konusu mücadele açısından eşsiz olanaklar sunmaktadır.

24 Erdoğan'ın Başkanlık hamlesine karşı mücadele, TBMM zeminine hapsedildiği oranda başarısızlığa mahkumdur. Bugün Meclis siyasi iktidarı dengeleyen ya da denetleyen bir kurum değil, onun kural tanımayan davranışlarını meşrulaştıran bir göz boyama aracıdır. 2013'teki halk kalkışmasından bu yana

toplumun sürekli olarak düzen içi kurum, mekanizma ve aktörlere bel bağlaması için bilinçli bir çaba harcanmış, bunun sonucunda halkın özgüveni bir kez daha kaybolmuştur. Başkanlık hamlesine karşı sokak sokak, mahalle mahalle, işyeri işyeri örgütlenilmeli, bu hamle Türkiye'de olup bitenlere dair bütünlüklü bir fotoğrafın içine yerleştirilmeli ve emekçi halkın bağımsız örgütlülüğü ve direncini artırmaya özen gösterilmelidir. Başkanlıkla ilgili Anayasa değişikliğinin referanduma sunulması durumunda, "HAYIR" oylarının artması için çalışılmalı ve sandık hilelerine karşı halkın uyanıklığını artırıcı bir örgütlenmeye gidilmelidir. Gündemdeki Başkanlıkla ilgili referandumu boykotun hiçbir karşılığı yoktur.

25 Ancak TKP kendisini bütünüyle Başkanlık tartışmalarına sıkıştırarak zaman yitirmeyecektir. Genel bağlamından ve sınıfsal özünden kopartılmış her "gündem" Türkiye işçi sınıfının kayıplarını artırmaktadır. Parti, güncel görevleri geçiştirmeksizin tarihsel sorumlulukları doğrultusunda hareket etme yeteneğine sahiptir ve bu ikisini birbirinin karşısına hiçbir durumda koymayacaktır.

26 TKP'ye dönük 2014'te doruğa ulaşan ve partide büyük bir kriz yaratan liberal saldırı yenilgiye uğratılmıştır. 2012'den itibaren yoğunlaşan ve biçim değiştiren, Haziran Direnişi ile birlikte solun yurtsever, aydınlanmacı ve devrimci tutumunu kırmak için açık ya da örtülü müdahalelerle kapsamı genişleyen liberal operasyon partimizin örgütsel zayıflıklarından yararlanmış, parti içinde bu operasyonun bir parçası haline gelen bir ekibin partiyi krize sürüklemesi engellenememişti. 2014'te Atılım Kongresi bu operasyona boyun eğilmeyeceğini göstermiş, TKP'nin tasfiye girişimi engellenmiş, bugünse partimize dönük liberal saldırı nihai olarak yenilgiye uğratılmıştır.

27 TKP'nin mirası, öncelikli olarak TKP'nin siyasi hattıdır. Ülkede, bölgede ve dünyada son on beş yıl yaşanan karmaşık sürecin bütün dönemeçlerinde TKP programına, temsil ettiği sınıfın tarihsel çıkarlarına uygun bir konumlanış içine girmiş, bu konumlanışa uygun araçlarla gündeme müdahale etmiştir. Bu müdahalelerin boşa gitmediği açıktır. Türkiye

Komünist Partisi'ni bir başarısızlık öyküsü gibi göstermek isteyen liberal operasyonun murat ettiği, TKP'nin Türkiye siyasetindeki varlığı ve etkisinin tasfiye edilmesiydi.

28 Türkiye Komünist Partisi'nin siyasi hattı, gelişkin bir siyaset kültürü olmaksızın varlığını sürdürülemez. Komünistler devrimci mücadelede her yöntem ve aracı meşru göremezler. Yalan, abartı, dedikodu, bayağılık, ikiyüzlülük, omurgasızlık çürümeden medet uman burjuvaziye ait özelliklerdir. Parti işçi sınıfını kentli, çağdaş, dayanışmacı bir kimlikle siyasete taşır ve iyiyi, güzeli, doğruyu temsil eder. TKP'nin görevi komünist siyaset kültürünün sosyalizm mücadelesine ve parti yaşamının bütününe içselleştirilmesini sağlamaktır.

29 Türkiye Komünist Partisi, zengin ve özgün bir örgütsel birikimin üzerinde yükselmiştir. Bu birikimdeki eksilme ve sapmaların nelere yol açabileceği birden fazla kez ve ağır bedeller ödenerek görülmüştür. Parti siyasetinin örgütü her durumda ileri çekeceği iyimserliği açık bir biçimde yanlışlanmıştır. Örgütsel sorunların tek başına siyasal atılımlara havale edilemeyeceği 2014 sonrasında parti kongre ve konferanslarında kayıt altına alınmıştır. Önümüzdeki dönem, partinin iç yaşantısını devrimci bir perspektifle dönüştürmek için atılan adımlara yenileri eklenecektir. Parti sosyalizm mücadelesinin bir aracı olarak; güçlü ve güvenilir bir önderliğe, uyanık ve birikimli kadrolara, üyelerden dostlara gelişkin ve sürekliliği sağlanmış bir örgütlülüğe, her koşulda mücadele edebilecek olgunluk ve kanallara sahip kılınacaktır.

30 Türkiye Komünist Partisi işçi sınıfının partisidir. Komünist bir partinin toplumsal dinamiklerin bir bileşkesi olduğu tezi, geçmişte partiye dönük liberal operasyonun kendini en fazla ele veren önermesiydi. TKP toplumsal dinamiklerin bir bileşkesi değildir. Öncü parti toplumsal dinamiklere işçi sınıfının tarihsel çıkarları adına müdahale eder. Bu müdahalenin ete kemiğe bürünmesinin temel koşulu, işyeri örgütlenmesidir. TKP, örgütsel ve siyasi gündeminin ilk sırasına işyeri birimlerini koyarken, aynı zamanda Türkiye'nin aydınlanmacı ve yurtsever birikimini kemiren orta sınıf

ideolojisine saldırmakta, solu teslim alan düzen içi dengelerin dışına çıkmaktadır.

31 Türkiye kapitalizminin yapısal sorunları ile bugün emperyalist merkezlerin siyasal mühendislik girişimlerine eşlik eden ekonomik manipülasyon denemeleri birbirinden hiçbir biçimde ayıramaz. TKP açısından görev değişmeyecektir: Faturayı emekçi halkın ödemesine her durumda karşı koyacağız. 15 Temmuz darbe girişiminden sonra fırsatı değerlendirerek ardı ardına patronlar lehine düzenlemeler yapan AKP hükümeti ile Türkiye ekonomisiyle oynayarak halkı daha da yoksullaştıran dış güçler son tahlilde aynı saftadır. TKP Türkiye burjuvazisinin ya da onun has siyasi kadrolarının "milli" cilik oyununu bozacak, işçi sınıfını ayağa kaldıracaktır.

32 Türkiye kendi kurtuluşu için çıkış arayan bir diktatör, kendi sınıf çıkarlarını bu diktatörle birlikte ya da onsuz korumak için her yolu deneyen açgözlü sermaye sınıfı ve birbirleri ile zorlu bir mücadeleye tutuşmuş olan büyük uluslararası güçler arasında sıkışmıştır. Bu sıkışmayı kabullenen hiçbir kurtuluş reçetesi olamaz. Erdoğan'ın Türkiye burjuvazisi tarafından terki, onun şu ya da bu emperyalist ülke tarafından bir kenara atılması, çaresiz bir vatandaşın beklentisi olabilir ama sol için bir stratejinin şekilleneceği zemin olamaz. Türkiye solu ABD ya da AB'den medet umanlardan, cemaatlerle örtülü ya da açık bir işbirliğini içine sindirenlerden, Türkiye burjuvazisinin laiklik ya da demokrasiyi koruyacağı gün bekleyenlerden, Rusya-Çin ekseninin Türkiye'nin emekçi sınıfları için kurtuluş olacağını sananlardan kopamıyor, kopmaya cesaret edemiyor. TKP bu kopuşa imza atacaktır.

33 Komünistlerin yeri TKP'dir. Bugünün Türkiye'si, örgütsüzlüğün yalnızca geleceği değil bugünü de kaybetmek olduğunu göstermektedir. Umutsuzluk, karamsarlık ve korkunun ilacı partili mücadeledir. TKP hiçbir bireye, ekibe, gruba ait değildir. TKP programıyla, siyaset kültürüyle, örgütsel varlığıyla Türkiye işçi sınıfının partisidir. Ülke TKP'yi, TKP komünistleri çağırılmaktadır. Gerisi bir ayrıntıdır; GÖREV BAŞINA!

GERİCİLİK VE GERİCİLİKLE MÜCADELE - 3

2016 SADECE GERİCİLİĞİN DEĞİL,
GERİCİLİĞE KARŞI ÖRGÜTLÜ MÜCADELENİN DE YILIYDI

Aydınlanma mücadelesi süreklilik ve tutarlılık istiyor

ÖNCEKİ İKİ YAZIDA, AKP VE ERDOĞAN ELİYLE KARARTILAN 2016'NİN GERİCİLİK SİCİLİNİ ÖZETLEMeye ÇALIŞMIŞTIK. GEÇTİĞİMİZ YIL GERİCİYE GERİCİ, YOBAZA YOBAZ DİYENLER, ÖNEMLİ BİR ADIM ATARAK GERİCİLİĞE KARŞI AYDINLANMA HAREKETİ'NİN KURULUŞUNU İLAN ETTİLER. AYDINLANMA HAREKETİ YIL BOYUNCA İMAM HATİP DAYATMASINA, ZORUNLU DİN DERSİ ZORBALIĞINA VE DİYANET SALTANATINA ÖRGÜTLÜ MÜCADELE SÜRDÜRDÜ.

Boyun Eğme'nin 60 ve 61'nci sayılarında 2016'da gericiliğin nasıl gemi aزیya aldığı, yobazların artık takiiyeyi bırakıp ilerici değerlere nasıl doğrudan saldırdıklarını ortaya koymaya çalışmış, belki de 5-10 yıl önce "O kadar olmaz" denilen her şeyin nasıl da öldürüldüğünü madde madde sergilemiştik.

Evet, 2016'da gericilik bunca pervasızca ve arsızca saldırırken, memleketin ilericileri de boş duramazdı...

Şubat ayında bir bildirgeyle yola koyulan Gericiliğe Karşı Aydınlanma Hareketi, kamuoyuna kuruluşunu ilan etti.

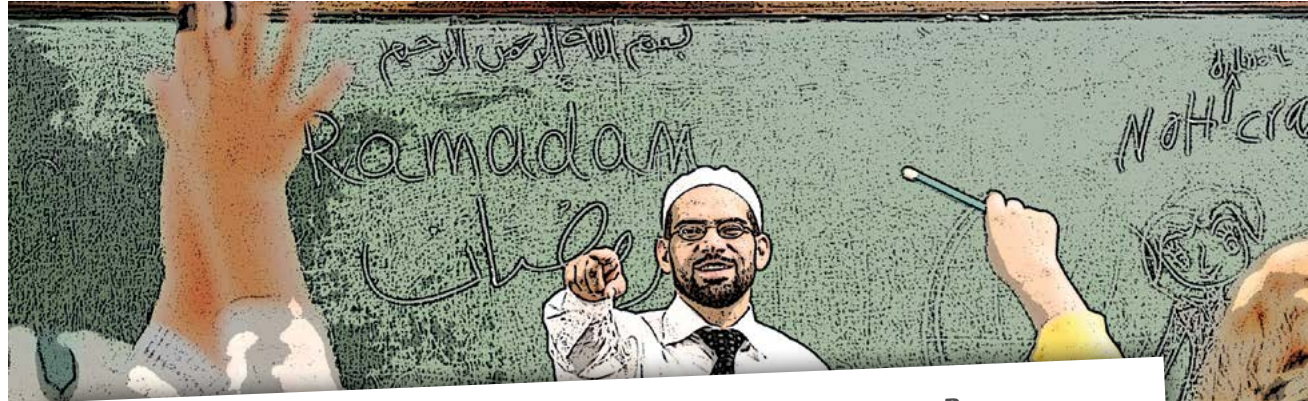
“**Türkiye'nin bir İslam Devleti olarak ilan edilmesine ramak kalmıştır.**”

uyarısı eşliğinde ilan edilen duyuruda,

“**Tehlike büyük, görev acildir. Gericiliğe Karşı Aydınlanma Hareketi bu göreve taliptir.**”

denildi.

Barış Terkoğlu, Enver Aysever, Hüseyin Aygün, Kemal Okuyan, Orhan Gökdemir, Özlem Şen Abay'ın çağrısıyla yayınlanan duyuru şöyle bitiyordu:

Türkiye'de aydınlanma için gericiliğe karşı bir mücadele başlatıyoruz. Bu mücadelede kararlıyız, bu süreci durduracağız. Türkiye'yi bir İslam Devletine çevirmek doğrultusunda atılan her adımı, başlatılan her uygulamayı, hazırlanan her yasayı, çıkarılan her kararnameyi takip edeceğiz. Bunları halkımıza anlatacağız.

İş yerlerimizde, okullarımızda, mahallemizde ve sokağımızda gericiliğe karşı bir direnç öreceğiz. AKP'nin attığı her adıma hem hukuki, hem siyasi yollarla örgütlü bir biçimde cevap vereceğiz.

Aydınlanma için verdiğimiz mücadelenin, bildik çevrelerce "din düşmanlığı" biçiminde sunulmasına asla sessiz ve tepkisiz kalmayacağız. Laikliği keskin biçimde savunurken; milliyetçi, piyasacı savrulmalara asla izin vermeyeceğiz. Artık salgın halini alan ırkçı, dinci, mezhepçi kışkırtmalara karşı yaşamı savunacağız.

Aydınlanma mücadelesinin, paranın saltanatına ve emperyalizme karşı verilen mücadele ile bir bütün olduğunu biliyoruz. Yerli ve yabancı patronlar sömürü düzenini sürdürmek için dinin toplumsal ve siyasal alanda hakim kılınmasına muhtaçlar. Ülkenin bu noktaya gelmesinde pay sahibi oldukları kesin olan patronlardan laiklik kahramanları üretilmesine izin vermeyeceğiz.

Bir sömürge aydını gibi, ülkemizi AKP'yi iktidara taşıyan emperyalistlere şikâyet etmeyeceğiz, halkımıza gideceğiz ve ısrarla gerçeği anlatacağız.

İmza kampanyalarına sığınıp, günlük yaşamın dışında durmayacağız, memleketimizin her yanında toplantılar düzenleyerek yüz yüze olmanın benzersiz gücünü inşa edeceğiz.

Biz kimiz?

Yukarıda saptanan kaygıları paylaşan ve buna karşı kayıtsız kalmayı içine sindiremeyen insanlarız.

Yalnız olmayı bir kader gibi dayatanlara, "artık buradan geri dönüş yok" diyenlere inat boyun eğmeyenleriz.

Biz, gericiliğin kader olmadığını bilen, aydınlanmanın kaçınılmaz olduğunu gören ve tek başına olmanın bencillik, hep birlikte olmanın özgürlük olduğuna inananlarız.

Bu çağrı geleceği birlikte kurmak için sabırsızlanan Anadolu'nun tüm aydınlık insanlarına!

4 SEMBOL BAŞLIKTA MÜCADELE

Aydınlanma Hareketi, kuruluşundan bir ay sonra somut başlıklar üzerinde bir mücadele öreğini duyurdu ve bu başlıkları şöyle belirledi:

1. Zorunlu Din Dersi'nin kaldırılması
2. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın lağvedilmesi
3. İmam Hatiplerin kapatılması.
4. Kimliklerden ve devletin kayıtlarından insanların dinsel inançlarıyla ilgili her tür kaydın tamamen silinmesi.

Bu hareketin ne bir parti, ne bir örgüt, ne de bir cephe olduğunu özellikle vurgulayan Aydınlanma Hareketi, "Gericiliğe karşı yaygın ve ilkesel bir toplumsal kanal açmak için harekete geçtik, buna devam edeceğiz" diyordu.

AYDINLANMA GAZETESİ

Hareketin kolektif çabaları çıkardığı ve yaygın olarak dağıttığı Aydınlanma Hareketi adlı gazetenin ilk sayısı 2016'nın Mart ayında "İmam yetiştirmeyen imam hatipler kapatılsın" manşetiyle yayınlandı.

"Halkımız imam hatip istiyor" yalanını deşifre eden gazete, "Çocuktan imam olmaz" vurgusunu yapıyordu.

Gazetenin sonraki sayısı Haziran ayında "Zorunlu din dersi yasaktır" manşetiyle okura ulaştı. Bu sayıda da, veliler, "Çocuklarınızı militanların vereceği din dersinden koruyun" cümlesiyle uyarılıyor ve din dersi zorbalığına karşı nasıl bir hukuki mücadele sürdürüleceği adım adım anlatılıyordu. AKP iktidarının "Zorunlu din eğitimi tüm dünyada var" yalanı ifşa ediliyor, eğitim bilimcilerin bu konudaki görüşlerine

yer veriliyor, "aile dışında din öğretiminin yanlışlığı" bilimsel gerekçelerle anlatılıyordu.

Aydınlanma Hareketi gazetesinin Eylül'de çıkan sayısından itibaren "Cemaatler ve tarikatlar dağıtılsın" talebi manşetten dile getiriliyordu. 15 Temmuz darbe girişiminin sonrasında yayınlanan gazete, ilk, orta ve liselerin ilk haftasında öğrencilere dayatılan "Şehitler Haftası" adı altındaki AKP ve Erdoğan

propandasına meydan okuyordu. Erdoğan ile Gülen arasındaki "kırık aşk hikâyesinin" serencâmı anlatılıyordu. Devrim yasalarına dikkat çekilerek, "şeyhlerin, müritlerin, meczupların dağıtılması gerektiği" kesin bir dille ifade ediliyordu.

DIYANET BROŞÜRÜ

Aydınlanma Hareketi yalnızca gazete yayınlamadı...

Aydınlanma Hareketi'nin 2016 gündeminde Diyanet İşleri Başkanlığı çevresinde dönen dolapların, bu kurumun laikliği ve inanç özgürlüğünü nasıl hedef aldığı anlatılması ve kapatılması için bir halk desteği yaratılması vardı.

Bunun için çıkarılan Diyanet

İşleri Başkanlığı broşürü, kurumun mali konulardaki karanlık yanlarını, ülke siyasetinde yerleştiği açıkça Cumhuriyet düşmanı yeri ve dahil edildiği uluslararası şebekeyi sergiliyordu.

AKP döneminde saltanatını ilan eden, protkoldeki yeri ön sıralara getirilen, fiili olarak Tayyip Erdoğan'ın "şeyhülislamlık makamı" olmaya soyunan Diyanet İşleri Başkanlığı'nın bu yasadışı konumu ve durumu deşifre ediliyordu.

İlgili kamuoyunda hayli tartışılan ve bir tür el kitabı halinde yayınlanan "Fiili Türk İslam Devleti" başlıklı broşürde, dinsel dayatma süreci sade ve anlaşılır bir şekilde gözler önüne seriliyordu.

TARİKAT VE CEMAATLERE KARŞI...

Aydınlanma Hareketi'nin tarikat ve cemaatlerin dağıtılması için yürüttüğü çalışma henüz hazırlık aşamasındayken, 15 Temmuz patlak verdi. Bu konuda çıkartılan gazete gericilerin canını yaktı. Gülen Cemaati'nin deccal ilan edildiği bir zamanda cemaat ve tarikatları aklamaya kalkışan gericiler Aydınlanma Hareketi'nin tüm ülkede yaydığı sözle karşı karşıya geldi.

İMAM HATİP DAYATMASINA VE ZORUNLU DİN DERSİ ZORBALIĞINA KARŞI KAMPANYALAR

Gericiliğe Karşı Aydınlanma Hareketi, yola koyulduğu günden itibaren nerede bir imam hatip dayatması varsa, nerede bir zorunlu din dersi zorbalığı varsa, öğrencilerle, eğitimcilerle, velilerle irtibata geçti, dayatma ve zorbalıklara karşı yurttaşları örgütleme çabasına girişti.

Şişli'de, Acıbadem'de, Bakırköy'de, Kadıköy'de, Babaeski'de, Çanakkale'de, Çiğli'de, Gültepe'de, Adana'da, Samsun'da imam hatip dayatmalarına karşı etkin basın açıklamaları düzenledi, imza kampanyaları örgütledi, hukuk davaları açtı. Bu çaba sayılan noktalarla sınırlı kalmadı ve ülkenin başka kentlerine de yayıldı.

Zorunlu din dersi zorbalığına karşı "Zorunlu din dersi yasaktır" kampanyası başlatan Aydınlanma Hareketi, bu mücadelesini bugün de yurdun dört bir yanında sürdürüyor.

Zorunlu din derslerine karşı velilerin dava açmasına yardımcı oluyor, zorbaca dayatmaya mahkûm olmadığımızı dosta düşmana ilan ediyor.

KARANLIK 2016 SONA ERERKEN...

AKP ve Erdoğan rejimi eliyle karartılan 2016 sona erdi.

Bu vahşi, yobaz, gerici karanlığa karşı, aydınlık, ilerici, laik yurttaşların aydınlanma mücadelesi ise sürüyor...

Karanlık arttıkça, aydınlık umudu da artıyor... Umut, örgütlü insanda...

■ Ahmet Çınar

Zorunlu dava

Zorunlu din dersleri ile ilgili yapılan çalışmaların önemli bir boyutunu, "dersten muafiyet" için yaptığı başvurusu reddedilen öğrencilerin Milli Eğitim Bakanlığı aleyhine açtıkları davalar oluşturuyor.

Örnek oluşturan mahkeme kararları, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinden çıkmış, bakanlığı ve Türk devletini mahkûm eden kararlar ve açık hukuka aykırılığa rağmen din dersinden muafiyet talepleri reddediliyor ve daha kötüsü mahkemeler bu hukuksuzluğu

onaaylayabiliyor.

Öte yandan hukuki süreç sonuna kadar işletildiğinde bu hukuksuzluğun kendisinin mahkûm edilmesi kaçınılmaz. Geçtiğimiz yıllarda hukuk açısından belirleyici örnek de oluşturulan davalar AİHM'e uzanan süreçte kazanıldı.

Muafiyet başvurusu ve ardından açılan davaların sayısı arttıkça keyfi ve hukuksuz uygulamanın karar vericileri sıkışıyor. Öte yandan açılan dava sayısı hâlâ olabileceğin

çok altında.

Bu koşullarda 2016 yılının iyi haberlerle kapandığını söyleyebiliriz.

Muafiyet başvurusunu tamamen bireysel olarak kabul eden okul yönetimleri oldu.

Daha önemlisi 2016'da birden fazla davada mahkeme davacı öğrenciler lehine karar verdi!

2017'nin ilk günlerinde bu yönde yeni bir haber de İstanbul'dan geldi.

Binlere bedel bir komünist:

İDRİS ERDİNÇ'İ 17 OCAK 1996'DA YİTİRDİK. TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ'NİN ŞOFÖR İDRİS'İ 82 YILLIK YAŞAMININ 67'SİNİ PARTİ ÜYESİ OLARAK GEÇİRDİ. LAKABINI EN FAZLA ŞOFÖRLÜKTEN KAZANDIĞI PARAYI PARTİSİNE GÖTÜRÜP VERDİĞİ İÇİN SEVDİĞİNİ SÖYLERDİ. 80 YAŞINDA PARTİ KORTEJİNİN ÖN SIRASINDA TULUMUYLA YÜRÜMEYİ SÜRDÜRDÜ.

2017 Türkiye'si'nde komünist olmak zor diye düşünülebilir. AKP karanlığı, gerıcilik, muhalefete dönük sindirme operasyonları ve genel olarak Türkiye'de solun güçsüzlüğü, işçi sınıfının örgütsüzlüğü... Komünistlere kendiliğinden alan açan bir nesnellik yok. Peki ya 1930'lar, 1940'lar Türkiye'si'nde komünist olmak? Komünistlerin illegal koşullarda mücadele etmek zorunda oldukları, anti-komünizmin güçlü, işçi sınıfının sayıca az olduğu yıllar. Ancak komünistler o yıllarda da örgütlenmeyi bilmiş, özellikle tütün gibi bazı sektörlerde, azımsanmayacak sayıda sağlam kadro çıkarmayı başarmıştır.

Herkesin Şoför İdris diye bildiği İdris Erdinç bunlardan biridir. Şoför İdris daha çocuk yaşta Eminönü'nde tütün tezgahında çalışmaya başlar. Birinci Dünya Savaşı'nın dağıttığı bir ailenin çocuğudur. Savaşın neden olduğu muhacirlik (Bugünkü Bulgaristan topraklarında doğmuş savaş nedeniyle Anadolu'ya göç etmiştir) ve yoksulluk onu çocuk yaşında çalışmak zorunda bırakır. Şoför İdris mücadeleyi, kavgayı ve komünistliği yine çocuk yaşında

işte bu tütün tezgahlarında öğrenir.

Yine tütün tezgahında çalışırken komünist olur: "Benim partilenmem bir teklifle olmadı. Ben tütünde çalışmaya başladıktan sonra, böyle yavaş yavaş, parti faaliyetlerinin içinde buldum kendimi. Bir gün bir baktım, arkadaşlar falan, abiler, beni partili gibi değerlendiriyor. Böyle oldu." (s.35)*

Parti ona boks öğretir, tesviye öğretir şoförlük öğretir. "Parti azası olmak kolay bir iş değildi. Bir sürü deneylerden geçiyorduk. Tesviye, motor, boks, şoförlük... Bir sürü şey. Bir yerde okumuştuk, hep de söylenirdi, bunu hiç unutmamak lazım, bir partili, bir komünist binlere bedeldir." (s.38)

1920'ler aynı zamanda işçi sınıfı için çok taze bir umudun yükseldiği yıllardır. Sovyetler Birliği, işçi iktidarının cisimleşmiş hali hem çok yakındadır hem çok uzak. Boğazdan geçen Sovyet gemilerine el sallamak siyasal bir eylemdir o günün komünistleri için, el sallarken yakalanmak ise polise deşifre olmak demektir.

Tütün işçisi komünistler, 1920'lerde işçilerin maaşından, Hilal-i Ahmer ve Teyyare Cemi-

yeti için %10 kesinti yapılmasına karşı mücadele yürütürler. Gizlice bildiri dağıtıp protesto yürüyüşü düzenlerler, polisle çatışmalar, gözaltına alınırlar. İspanya İç Savaşı sırasında haftalıklarının bir günlük ücretini İspanya Cumhuriyetçilerine yollarlar.

İşçi sınıfı henüz çok kalabalık değildir. Ancak hak mücadelesi ve grevler Türkiye'de işçi sınıfının ortaya çıkışından beri mevcuttur. Türkiyeli komünistler de, 1920'den beri bu mücadelenin içinde olmuş, ona yön vermede çalışmıştır. Şoför İdris parti ile birlikte 1929'daki tramvay grevine katılır, komünistler greve öncülük eder. İdris 15 yaşında partili bir işçidir artık.

Tüm bu mücadele tutuklamalar, polis baskısı, illegal faaliyetlerin ağır yükü ve sorumluluğu altında gerçekleşir. Dolayısıyla Şoför İdris ve eşi, diğer komünistler gibi sık sık iş hatta şehir değiştirmek durumunda kalırlar.

Komünistler için mücadele her yerdedir. 1930'larda Şoför İdris polis takibinden kaçmak için İzmir'e gider, karısıyla birlikte oranın köylerinde mevsimlik işçilerle birlikte tarlada çalışırlar. Burada da işçileri bilinçlendirmeye, örgütlemeye çalışırlar. Onlarla Ana'yı, Fransız Devrimi'ni ve

Sabiha Sertel'in yazdığı Çitra Roy ve Babası romanını okurlar.

1936'da Şoför İdris yine İstanbul'da tütün işçisi olarak çalışmaktadır; Ahırkapı'da Nemlizedeler'in tütün fabrikasında. İşçilerin hak arama mücadelesi,

yaklaşık 2 bin işçinin katıldığı bir greve dönüşür. Şoför İdris ve komünistler bu grevde de önemli bir rol oynar. Grev kazanımla sonuçlanır. Şoför İdris anılarında grevi anlatırken şunları söyler: "Ahırkapı eylemi, o zamanın işçi mücadeleleri içinde en büyük hak alma kavgasıydı. Daha önceden bu yekünde bir kalabalık toplanmamıştı. Bu eylem işçilere sevk ve idare açısından da tecrübe kazandırdı. Partinin gücü arttı. İşçilerin hak alma bilinçleri oluştu, gelişti. (...) Çıkardığımız en büyük ders, sıradan işçiyi polise düşürmemektir. Kavgayı asıl yükleneyecek ve eziyete katlanacak olanlar komünist işçilerdi." (s.67)

1946 yılında DP ile birlikte siyasi partilerin kurulmasının serbest bırakılmasının ardından Şefik Hüsnü, komünistlerin açık faaliyet imkanından faydalanması için hemen Türkiye Sosyalist Emekçi Köylü Partisi'ni (TSEKP)

Şoför İdris

1 Mayıs 1994, İstanbul

kurar. Şoför İdris o sırada askeri-yede şoför olarak çalışmaktadır. Şefik Hüsnü kendisini çağırıp Kocaeli'nde yasal partiyi kurma görevini verir. Şoför İdris, bir saniye bile tereddüt etmez, işini bırakıp Kocaeli'ne parti şubesini ve işçiler için sendika kurmaya gider. Şoför İdris TSEKP Kocaeli şubesini ve Kocaeli İşçi Sendikaları Birliği'ni nasıl kurduğunu anılarında şu sözlerle anlatır:

"Parti binası tutulup, o afişleri de asınca topladım arkadaşları. Sen Mustafa İstaş, parti başkanı. Sen Yıldız, onun muavini. Ki o benim muavinimdi. Sen muhasebeci. Sen neşriyat. Sen teşkilat. Böyle, böyle... Bana artık sokakta selam vermeyeceksiniz. Şaşırdı bunlar. Ee, ne olacak? Ben sendikaları kuracağım. (...)

"Hemen gidip bir kahvenin üstünü tutuyorum. Orayı da düzenliyoruz. Sonra doğru Selüloz Sanayi Fabrikası'na gidiyorum

motorcu, tesviyeci, direksiyoncu. Buyrun size bonservislerimi de göstereyim. İstediginizden imtihan edin, muvaffakiyet gösterişem alın. Tesviyeden ediyorlar, şahane iş çıkarıyorum. Bayılıyorlar. Tamam. Bana neredeyse yüzbaşı maaşına yakın bir ücret verecekler. İşçi tulumum üzerimde tezgahıyım.

"İşler yolunda. Salih isiminde bir arkadaşı buluyorum. Haf-tasonu, o fabrikada çalışıp da, sakat kalmış insanları buluyoruz. Kolu kopmuş, ayağı kopmuş. Karşılıksız dışarı atılmış. Hemen Salih resimlerini çekiyor onların. O resimleri alıp doğru İstanbul'a gidiyorum. Kalmuk'a, Benneci'ye. Hemen beyannameleri basıyoruz. Altına sendikanın adresini yazıyoruz. İşçi sendikalarının altında toplanın. Yoksa akıbette bunun gibi olursunuz. Bir üzüm sepeti. Altta beyannameler, üstte üzümler." (s.121)

Ancak 1946'da "çok partili hayata geçiş" Demokrat Parti'den ibaret kalır. Birkaç ay sonra kurulmuş olan tüm sol, sosyalist partiler kapatılır. Komünistlere de yeniden yalnızca illegal mücadele seçeneği kalır. Yeni bir fırsat ancak 1961 yılında Türkiye İşçi Partisi ile yakalanacaktır. Şoför İdris TİP'e de üye olur. Sonra illegal TKP. TBKP'nin marksizm-leninizmden uzaklaşmasına itiraz eder... Ve 1990'larda "partisini" bulur. Sosyalist Türkiye Partisi ile kuruluş öncesi hazırlık toplantılarında tanışır. 1996'da yaşama gözlerini yumduğunda STP'nin devamı ve TKP'nin öncülü olan Sosyalist İktidar Partisi'ne üyedir.

82 yıllık hayatı boyunca Şoför İdris partinin olduğu her yerde olmuştur. Parti Şoför İdris'in olduğu her yerde. Şoför İdris, örgütlü mücadelenin her daim bir iradi müdahale olduğunun en somut örneklerindedir. Bir ko-

münistin başlıca işi örgütlenmek, bulunduğu yerde partiyi örgütlemektir. Şoför İdris örgütçülüğün en güzel örneklerindedir. Komünistler işçi sınıfına öncülük eder, mücadelede ön açar, yol gösterir, en önde yer alır. Kendi deyimiyile, "Bir komünist binlere bedeldir".

Son olarak, örgütlenmek konusunda sözü yine Şoför İdris'e bırakalım:

"Önce kendini kabul ettireceksin, meziyetlerinle ve karakterinle. Bunu yapmadan propaganda ve sivrilik, çocukluktur ve bir şeye yaramaz."

"Sınıfımın kavgası, benim kavgamdır; benim şahsımda taşınıyor, nereye gidersem oraya. Bu benim için bir sanattır." (s.109-110)

* **Alıntılar:** Hikmet Akgül, Şoför İdris Anılar, Yar yayınları, İstanbul, 2004

KEMAL OKUYAN

Sosyalist devrim

Türkiye Komünist Partisi'nin sosyalizm mücadelesine dönüşünün üzerinden 16 yıl geçti. 1920'de kurulan parti, zorlu mücadeleler, ileri atılım ve geri dönüşlerle geçen onca yılın ardından liberal-tasfiyeci bir ekibin marifetiyle siyaset sahnesinden çekilmişti.

Komünistlerin örgütlü mücadelesi bu tasfiye ile sonlanmış olmadı belki ama TKP siyasal mücadeleden düşürülmüş oldu. TKP adının sahibi olarak görüldükleri için değil sadece, 1920'den bu yana bir örgüt olarak yürüyen TKP'nin temsil ve liderlik vasfını kendi adlarına tescil etmiş oldukları için, liberal-tasfiyeci ekibin beklenenin ötesinde büyük zararlar veren bir günahı oldu bu.

2001'de Sosyalist İktidar Partisi, TKP adını alırken, yalnızca bu ihanetin sonuçlarını ortadan kaldırmıyor, sosyalist devrim stratejisini komünist hareketin olmazsa olmazı haline getiriyordu.

Nedir sosyalist devrim stratejisi?

Sosyalist

devrim stratejisi, komünist partilerinin her koşulda sermaye egemenliğini ortadan kaldırmak, eşitlikçi bir düzenin, sosyalizmin kuruluşu için gerekli siyasal zemini sağlayacak olan devrime önderlik etmekle yükümlü olmaları anlamına gelir. Daha açık bir ifadeyle sosyalist iktidar hedefi yoksa, komünist partinin de varlığı sorgulanır.

Sosyalist devrim stratejisi, işçi sınıfı merkezli düşünmek, toplumsal olay ve dinamikleri işçi sınıfının tarihsel ve güncel çıkarlarını gözetenek tasnif etmektir. İşçi sınıfı, sosyalist devrimi gerçekleştirecek güçlerin belirleyici unsurudur; komünist partisi işçi sınıfının öncü partisi olarak, mücadelenin her döneminde ve her koşulda olayları sınıfsal bir bakış açısıyla yorumlar, tutum alır ve mücadelesini sınıfsal bir perspektifle sürdürür. Sosyalist devrim stratejisi, bir komünist partinin burjuva toplumunun iç çelişkileri ya da sistemin yol açtığı sorunlara dönük tepkilerin ürünü olarak ortaya çıkan toplumsal hareketlenme ve dinamiklerle ilişkisini de düzenler, onların peşinden sağa sola sürüklenmesini engeller, kitle kuyrukçusu bir çizgiden uzak durmasını sağlar.

Sosyalist devrim stratejisi, işçi sınıfını verili toplumsal koşullarda yücelten, onu parti ve devrim fikrinden soyutlayan her tür işçi eğilimin panzehiridir.

İşçi sınıfı, kapitalist sistemin sınırları içinde dayanışmacı, kolektif bir sınıf olarak olgunlaşabileceği için değil, bu değerler için maddi zemin oluşturacak bir

toplumsal sistemin kuruluşunda başat rol oynayacağı ve kurtu-

luş mücadelesi sırasında bu değerleri yeniden ve yeniden üretebileceği için insanlığın geleceğini elinde tutan sınıftır. Devrim fikri, sosyalizm hedefi olmaksızın işçi sınıfı merkezli siyaset üretmek, işçi sınıfının kurtuluşuna hizmet etmek olanaksızdır.

Sosyalist devrim stratejisi, devrimci dönüşümlerle aşılması gereken kapitalist sistemin iyileştirilmesi, reforme edilmesi gibi hayallerden arınmalıdır. 150 yıllık tarih, "yaşanabilir bir kapitalizm" in olanaksızlığını kanıtlayan sayısız trajediyle doludur. Bugün gelinen noktada kapitalizmin iyileştirilmesinden ne anlaşıldığı bile belirsiz hale gelmiştir. Kapitalizm reforme edilemez. Komünist parti yaratıcı aklını, örgütsel olanaklarını ve mücadele gücünü kapitalizmin iyileştirilebileceği beklentisinin hizmetine sunmak yerine, sermaye egemenliğinin yıkılmasına sosyalist devrim stratejisi sayesinde odaklar.

Sosyalist devrim stratejisi, kapitalizmin kriz dinamiklerini, iç çelişkilerini ve yarattığı sorunları, devrimci bir perspektifle ele almayı gerektirir. Ekonomik, siyasal ve ideolojik krizlerden azade bir sermaye düzeni hiçbir durumda söz konusu olamayacağı gibi, bu krizlerden bağımsız bir devrim kurgusunun geliştirilmesi de mümkün değildir. Sosyalist devrim stratejisine sahip bir parti, sermaye sınıfının kriz dönemlerinde genellikle daha saldırgan, baskıcı yönelimler içine girmesini aynı zamanda bir zayıflık olarak değerlendirir ve zayıflamanın sistemin özellikle hangi noktalarında devrimci hedefler açısından özel olanaklar yarattığını belirlemeye çalışır. Krizlerin faturasının emekçi halka kesilmesine karşı "savunma" yükümlülüğü, sosyalist devrim stratejisi aracılığıyla, sosyalist iktidar hedefinin karşısına değil yanına yerleştirilir.

Sosyalist devrim stratejisi,

“ SOSYALİST DEVRİM STRATEJİSİ, YENİ BİR TOPLUMUN KURULUŞUNU BİLİNMEYEN BİR GELECEĞE HAVALE ETMEK YERİNE GÜNCEL BİR ZORUNLULUK VE GERÇEKLIK OLARAK KABUL ETTİĞİ İÇİN, İŞÇİ SINIFININ ÇÜRÜMENİN PARÇASI OLMASINI ENGELLEYECEK SİYASAL VE İDEOLOJİK TEMELLERİ DE ÜRETİR. SOSYALİST DEVRİM STRATEJİSİ MÜCADELE EDEN İŞÇİYİ, GELİŞKİN ÖRGÜTLENME BİÇİMLERİYLE, GÜZELİ VE İYİYİ SÜREKLİ GÜNCELLEYEN KENTLİ BİR KÜLTÜRLE VE SOSYALİST KURULUŞ İÇİN GEREKLİ BİLGİ VE DONANIMLA BESLEYECEK YEGANE STRATEJİDİR. ”

Stratejisi ve TKP

devrimci olmayan dönemlerle devrimci dönemler arasında mücadelenin biçimi, ritmi ve kapsamı açısından oluşan farklılıkların ittifaklar politikasını da etkilemesine izin vermez. Komünist partileri, son tahlilde bir hazırlık evresi olarak adlandırılabilir devrimci olmayan dönemlerde, devrimci durum koşullarında olduğu gibi, müttefiklerini sermaye sınıfının içinden ya da sermaye düzeninin sürmesi için çaba harcayan siyasi güçlerin arasından seçemez, program ve stratejilerinin özünü sermaye egemenliğinin istikrarlı ya da krizli bir döneme girip girmediğine bakarak değiştiremezler.

Sosyalist devrim stratejisi, komünist partileri, dış politika ile iç politika arasında kesin sınırlar çizme yanlısından korur.

Sosyalizm mücadelesinin tek tek ülkelerde ve her bir ülkede sermaye iktidarına karşı verileceği gerçeği, bütün dünya emekçilerinin tarihsel anlamda bir dünya devrim süreci zemininde birleşmeleri için çaba harcanmasının önüne geçmez. Uluslararası gelişmeleri, hangi karmaşıklıkta olursa olsun, dünya devriminin çıkarları açısından değerlendirmek komünist partilerinin yükümlülüğüdür. Emperyalizmin iç çelişkileri ve bu çelişkilere indirgenemeyecek olsa bile bu çelişkilere ayrı ele alınması olanaksız olan ulusal ve etnik sorunlar, sınır çatışmaları, bölgesel savaşlar, ülkeler arasında çeşitli platformlarda sürmekte olan anlaşmazlıklar bugünkü sistem içinde kalınarak adil bir biçimde çözüme kavuşturulmaz. Komünist partileri, tüm

bu meselelerde güncel tutum alır, somut talepler yükseltirken tek tek ülkelerde sürmekte olan sınıf mücadelelerinde işçi sınıfının ve genel olarak dünya devriminin çıkarlarını gözetirler. Marksizm-Leninizm dünya devriminin çıkarlarını belirlemede öznel-soyut kriterlere saplanıp kalınmasına izin vermeyecek sağlam teorik temellere ve tarihsel deneyime sahiptir.

Sosyalist devrim stratejisi, kent merkezli gelişkin bir stratejidir. Kapitalizm geliştikçe, üretim süreci daha karmaşık hale geldikçe, makineleşme ve yüksek teknoloji yaygınlaştıkça, işçi sınıfı da "çağdaş" bir sınıf ve sömürü düzeninin celladı olarak kapitalist sömürünün bu iç evrimini takip eder. Her geçen gün çürüyen ve çürüten kapitalist toplumda işçi sınıfı, bu çürüme-

yi tersine çevirerek gelecekteki sınıfsız-sömürsüz toplumun kuruluşuna imza atacak güçtür. Sosyalist devrim stratejisi, yeni bir toplumun kuruluşunu bilinmeyen bir geleceğe havale etmek yerine güncel bir zorunluluk ve gerçeklik olarak kabul ettiği için, işçi sınıfının çürümenin parçası olmasını engelleyecek siyasal ve ideolojik temelleri de üretir.

Sosyalist devrim stratejisi mücadele eden işçiyi, gelişkin örgütlenme biçimleriyle, güzeli ve iyiyi sürekli güncelleyen kentli bir kültürle ve sosyalist kuruluş için gerekli bilgi ve donanımla besleyecek yegane stratejidir.

İşte bu nedenlerle iki yıllık bir aradan sonra yeniden siyaset sahnesine dönmekte olan Türkiye Komünist Partisi için sosyalist devrim stratejisi yaşamsaldır, varoluşsal bir olgudur.

YOLDAŞIMIZ MEHMET BARIŞ İLE ŞİİRLERİ HAKKINDA SÖYLEŞTİK

'En güzel şiirleri birlikte

ŞAİRİN KARANLIK GÜNLERDE UMUTSUZLUĞU DEĞİL UMUDU ÜRETMEŞİ GEREKTİĞİNE SÖYLÜYOR MEHMET BARIŞ, KOMÜNİST BİR ŞAİR OLMAYI DA ŞU SÖZLERLE TANIMLIYOR: "DÜŞÜNÜN BİR KEZ, SINIF KARDEŞLERİNİZLE BİRLİKTE YÜRÜYORSUNUZ VE ONLAR SİZDEN YENİ YOLCULUK ŞİİRLERİ BEKLİYOR. BUNDAN DAHA GÜÇLÜ BİR MOTİVASYON OLABİLİR Mİ?"

Mehmet Barış'ın üçüncü şiir kitabı "Yaprağın Ardı Kiraz" geçtiğimiz günlerde okurlarıyla buluştu. Mehmet Barış'la şiirleri ve şairliği hakkında konuştuk. Mücadelesi hakkında... Aynı zamanda matematik öğretmeni olan Mehmet Barış, öğretmenlik yaparken şiirin olanaklarından şiir yazarken matematiğin aydınlığından beslendiğini söylüyor.

Günümüzde şiir, "ben" ve daha fazla bireysel olan etrafında dönüyor, ancak sizin şiirlerinizde hissedilen "biz" oluyor. Şiirin doğasında da varolan bireysel yönü, en kişisel duygulara dair görünen şiirlerinizde dahi ustalıkla toplumsal bir izleğe yerleştirebiliyorsunuz. Şiirde "ben" ve "biz" hakkında ne düşünüyorsunuz?

Günümüz şiiriyle ilgili saptamanıza katılıyorum. Evet, bireyselin etrafında fazlaca dolanır olduk. Şiirin doğasında vardır ben'i aramak. Şair "ben"i arar; ama bu "ben" sadece şairin kendisi olmamalıdır. Ben'in içinde yaratılmasını istediğimiz "biz" bulunmalıdır. Ben'in içindeki biz'i bulmak, aynı denizin suyu olduğumuzu fark etmek ve ettirmek, bizi birbirimize yaklaştırır. Ortak sorunlarımıza karşı birlikte çözümler arayabilmek için, yanlış akan suların yatağını birlikte değiştirebilmek için, yanlış dönen çarka birlikte çomak sokabilmek için şairin bu arayış içinde olması gerekir. Bunu ne ölçüde başardığımı bilemem; ama yapmak istediğim tam olarak budur.

Siz aynı zamanda matematikçisiniz ve eğitimcisiniz. Matematik ve şiir, bu iki disiplin sizin yaşamınızda nasıl

yan yana geldi ve birbirini nasıl etkiledi?

Matematik ve şiir birbirini çelen zihinsel etkinlik gibi görülür. Oysa birbirini besler onlar. Kant, "Matematik katıksız bir şiirdir" der. Evet, şiirin ve matematiğin farklı yanları vardır; ama benzer yanları da vardır. İkisi de keşfetmek ve yaratmak için çabalar. İkisinin de dili yalındır ve ikisi de sözcük ekonomisine özen gösterir. Matematik soyut, şiir ise somut düşünce biçimidir. Matematikçiler kendilerinden önceki kuşakların kazanımlarını kullanarak yenilerini inşa eder ve tırmanır, şairler ise yıkarak ilerler. Şairin gözü derinlerdedir, kazar o. "Ben"deki "biz"i arar. Bu, şair ile matematikçi arasındaki en önemli farktır. Matematikçi ve şair düşüncesini üç boyutlu uzayla sınırlamaz. Onlar "farz ederek" n boyutlu uzayda gezinebilir. Zor bir yolculuktur bu, arada bir keşfetmenin mutluluğunu duyarlar, o kadar. Evet, şiir ve matematik keşfetme etkinliğidir.

Benim için önce şiir vardı. Beğendiğim şiirleri yazar ve ezberlerdim. Dışım kamaşırdı şiirden. Matematikteki güzelliği öğretmen okulunda iki güzel öğretmenim sayesinde fark ettim. Kullanacağımız her bağıntıyı ve her formülü sınıfta yeniden ürettik. Keşfetmenin o doyumsuz lezzetini tattık. Öğretmenliğimden de öyle yapmaya özen gösterdim. Matematiği öğrenirken ve öğretirken şiirin sözcük seçiminde istediği özen ve sözcüklerin çağrışım gücünden yararlanabilme becerisi işimi kolaylaştırdı. Burada, şiir işçiliğinin bana kazandırdığı titizliğin çok büyük payı olduğunu düşünüyorum. Şiir yazarken de matematiğin kazandırdığı sadelik, yalınlık ve iç disiplin bana yardımcı oldu. Özetle şiir ve matematik bende

iyi geçindiler. Zaman zaman birbirlerini kıskandıklarını ve bana olmadık kaprisler yaptıklarını da söylemeliyim.

Mehmet Barış'ın şiirlerinde bir şairden de öte bir aydının sesi duyuluyor. Şiirlerinizde umudun hep hissedilmesi ve geleceğe dair iyimserliğin nedeni tam da bu olsa gerek.

Sevgili Turgut Uyar bir şiirinde; "ben yılmam taş çekerim çamur kararım ben / senin de gürül gürül saçların var nasıl olsa", diyor. Şair yılar mı hiç, üstelik "sevgilimizin" gürül gürül saçları varken? Gezi direnişini yaşadık biz, milyonlarca insan meydanlardaydı. Hepsinin gürül gürül saçları vardı.

Umudunu yitiren insan, niye şiir yazar ki? Her gün yarasını üfleyp duran, her şiirinde salya sümük ağlayan birinin şiirini insanlar niye okur? Arabesk şiir diyorum ben o şiirlere. Buna karşılık, "Güzel günler göreceğiz çocuklar" diyor Koca Şair, "Motorları maviliklere süreceğiz..." İşte bu da çoksesli şiir...

Bir şiir de benden olsun:

VENCEREMOS

Alacakaranlık / Daracık sokaklardan iniyoruz / Saat ekmeğe süt var / Zakkumun inadıyla / yürüyoruz // Bilimin buğdayından / suyun aydınlığından biliyoruz: / Mavi evden sonrası deniz!

(Yaprağın Ardı Kiraz, s.27)

Günümüz sanat üretimlerinde ağırlıklı olarak sizin de belirttiğiniz gibi arabesk bir tat var. Günlük hayata çok fazla vurgu yapan ve acı çeken karakterler... Bu tavrın savunusu, acı da umutsuzluk da hayata dair, dolayısıyla sanata dair şeklinde yapıyor. Siz bu konuda ne düşünüyor-

sunuz?

Başlangıçtan bugüne gelelim: Şiir ilkel insanların büyü törenlerinde doğdu. İkel insanın tören giysilerini giydirerek kutsadığı dildir şiir. Büyünün sözüdür o. Evet, bir illizyondur. İkel insan doğa ile olan çelişkilerini büyü yaparak gideriyordu. Büyüyle olmasını istedikleri şeyleri düşlediler ve düş gücüyle oldurdular o sanal gerçeğin lezzetini tattılar. Dönüşümler ve korkularından arınarak kendilerinde dönüştürmenin gücünü buldular. Böylece yanılısma (illizyon), gerçeğe dönüştü. Birlikte yaptıkları büyü dansları, ezgileri ve sözleri toplumsal bir emektir. Bu emek onlarda toplumsal bilinci oluşturdu. Köleci (ya da feodal) toplumda da kölelerin (ya da selflerin) iş türkülerinde şiiri görüyoruz. Birlikte söyledikleri şiirin ritmi, üretimi kolaylaştıran heyamola görevini görüyordu. Görüldüğü gibi; ilkel, feodal ve köleci toplumda şiirin işlevi üretime dönüktü. Kapitalist toplumun kuruluş aşamasında da bunu yapmıştır şair. Kuruluş devrinin şiiri, tuttuğunu koparan, cesur, devrimci, arzulu ve aşkın bir şiirdir. Feodal toplumun yasaklarını çözmek ve onun kalıntılarını kazımakla görevlidir şair. Laik ve aydınlanmacıdır. Kapitalist toplumda sömürünün arttığı ve baskıların yoğunlaştığı zamanlarda kör bir biçimcilik hakim olur şiire. Yılgınlar kabuğuna çekilir ve "bireye çalışırlar". "Sanat, sanat içindir" der onlar. Şiir pazara sürülen "mal"dır. Yazdıkları şiir arabesktir. Kimseye haksızlık yapmak istemem, sürüden ayrılan şairler de vardır baskı dönemlerinde. Onlar çıkış yolunu görmüş ve o yolda yürümeye karar vermiştir. Çileli bir yoldur bu. Yeni yolculuk şiirleri, yeni imgeler, yeni coşkular ister hayat onlardan. Onlar da

yazacağız'

içten, yürekten, candan verirler. "Gelenek" dediğimiz o görkemli çınarın özsuyla beslenip, ondan aldıklarını gün ışığıyla sentezleyerek yeni sürgünlere taşırlar. Çok sesli şiirler söyler onlar. İnadı ve umudu söylerler.

Mehmet Barış'ın şiirini olgunlaştıran ve etkileyen hangi şairlerdi?

Olgunlaştırdı mı bilmem; ama etkileyen şairler oldu. Az önce de söylediğim gibi, o büyük şiir geleneğimizi iyiden iyiye incelediğimi düşünüyorum. Divan Şiiri, Halk Şiiri, Beş Hececiler, Yedi Meşaleciler, Maviciler, Garipçiler, İkinci Yeniler ve elbette 1940 Kuşağı'nın o güzel şairleri, 68 ve 78 Kuşağı'nın şairleri ve 1990'dan günümüze uzanan yeni şiirimiz. Kulağım onların sesiyle dolmuş olmalı. Yalnız burada Ali Yüce'nin adını özel olarak söylemem gerekiyor. O benim şiir okulum oldu. Şiirin dili, yapısı ve işlevi üzerine on yıl süren verimli bir sohbet... Işıklar içinde uyusun.

Şiirde ülkemizde bir kuşağın temeli sağlam çaktığı söylenebilir, peki günümüz şiiri için neler söyleyebilirsiniz?

Haklısınız, çok köklü bir şiir geleneğimiz var. Özellikle Nâzım Hikmet'in açtığı aydınlık yolda ilerleyen o güzel, o çilekeş, o yürekli insanların şiiri... Enver Gökçe, Ahmed Arif, Hasan Hüseyin Korkmazgil, Rıfat Ilgaz, Cahit Irgat, Arif Damar, Ömer Faruk Toprak, Mehmet Başaran, Ceyhan Atuf Kansu, Cahit Külebi ve şimdi adını anımsayamadığım daha niceleri... Farklı bir kulvarda ilerleyen İkinci Yeni'den; Cemal Süreya, İlhan Berk, Edip Cansever, Ece Ayhan, Turgut Uyar'ın da haklarını teslim etmemiz gerekiyor. Şiirimizin sınırlarını genişlettiler ve imge zenginliği kazandırdılar. 1960 sonrası yükselen solun yolculuk şiirlerini yazan şairlerimizi de o zengin şiir geleneğimiz içinde belirtmemiz gerekir. Günümüz şiirine gelince; yine farklı iki kulvarda ilerliyor. Bir yanda kendisine acıyan, ağlak, arabesk ve bireyci bir şiir; öte yandan o görkemli şiir geleneği-

mize yaslanan, zengin imgelerle örülmüş ve karanlıktan çıkış yolunu gösteren yetkin bir şiir. Evet, en güzel şiir daha söylenmedi, en güzel türkü yakılmadı, en güzel roman yazılmadı. Çünkü onlar tarihin büyük dönemlerinde doğar. Sanatın doğasında vardır bu. Sanat, bir yandan bizi o büyük dönemece yaklaştırır, öte yandan o büyük dönemden beslenir ve zirveye çıkar. Diyalektik bir ilişkidir bu.

Sanatla ilgilenen insan-

ların kendilerini "bağımsız muhalif" olarak tarif etmesini örgütlü bir komünist şair olarak nasıl değerlendiriyorsunuz? Örgütlülük sanatı kısıtlar mı?

Bu sorunuzun birinci kısmının yanıtını son kitabıma aldığım küçük bir şiirle vereyim:

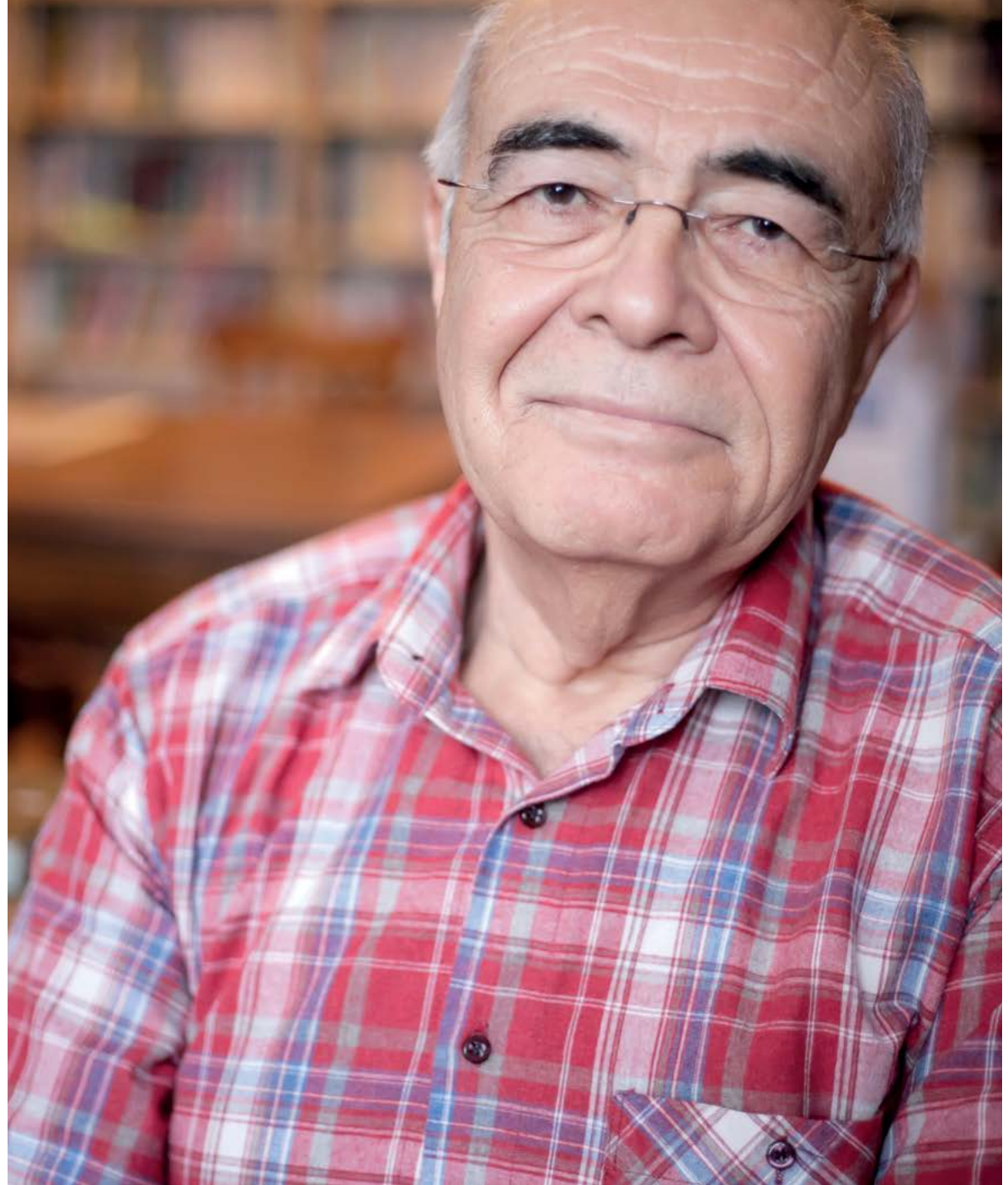
ÖRGÜTSÜZ // Bencilsin,
türkün yok / ferah kahvelerin yok /
şarkıların pespaye

İş bu kadar basit değil tabii. Yakın çevremizde dolanan onlarca has şair var. İmrenilecek

kadar güzel şiirler yazıyorlar. Onları yanımıza çağırarak bizim görevimiz. Birlikte yürümenin bir yolunu mutlaka bulacağız. En güzel yolculuk şiirlerini birlikte yazacağız.

Örgütlülük sanatı neden kısıtlı ki? Düşünün bir kez, sınıf kardeşlerinizle birlikte yürüyorsunuz ve onlar sizden yeni yolculuk şiirleri bekliyor. Bundan daha güçlü bir motivasyon olabilir mi?

■ Röportaj: Sunay Gedik

Fotoğraf: Mutlu Aydoğan

İŞSİZLİK RAKAMLARININ GÖSTERDİĞİ...

Kriz koşulları olağanlaşıyor

OLASI BİR EKONOMİK KRİZİN ŞİDDETLİ ÇÖKÜŞE DÖNÜŞMESİNİ ENGELLEMeye ÇALIŞAN HÜKÜMETİN TÜM ÇABALARINA KARŞIN RİSKLER ARTIYOR. SON AÇIKLANAN İŞSİZLİK GÖSTERGELERİNDE, TÜRKİYE KAPİTALİZMİNİN SADECE GÜNCEL ÇIKMAZLARI DEĞİL YAPISAL ZAAFLARI DA İZLENEBİLİYOR. TÜRKİYE KAPİTALİZMİ, HALKI BAĞLADIĞI İDEOLOJİK SİLAHLARINI BİR BİR KAYBEDİYOR.

Kapitalizmde işsizliğin asla sıfırlanamayacağını biliyoruz. Kapitalizmde çarklar, büyük bir yedek iş gücü ordusu yani işsiz yığınlar olmadan dönemez. Bu çıplak gerçek, 20. yüzyıl boyunca reel sosyalizmin kazanımları ve varlığı koşullarında makyajlanmak, dahası geniş kitlelerin düzenli ideolojik bağlarının zayıflamaması adına “sürdürülebilir” noktada tutulmak zorundaydı. Kapitalizm açısından o geniş parantez, tüm ülkelerde farklı siyasal, ekonomik ve ideolojik bağlarıyla kapandı. Kapanırken yapısal kriz dinamiklerini de açığa çıkardı. 2008 Krizi’nden sonra güncel kriz göstergeleri, ekonomik durgunluk koşullarında yapısal sorunlarla iç içe geçmiş durumda.

Bu nedenle, dünya sermayesinin fikir kulübü Davos Zirvesi’nde son yıllarda işsizlik ve yoksulluk daha fazla konuşulur hale geldi. Yine aynı nedenle, ülkemizde sermayenin koçbaşı bir holdingin veliahdı Ali Koç her fırsatta kapitalizmi vicdana

davet ediyor. Ancak bu çabalar nafile. Kapitalizm ne dünyada ne Türkiye’de gençlerden başlayarak halka en ufak umut verebilecek durumda değil. Tekellerin çıkarları ile emekçilerin yoksullaşması süreci, madalyonun iki yüzüdür. İdeolojik örtü geçtiğimiz on yıllarda epey incelmisti, şimdi tümüyle ortadan kalktı. Kriz işaretleri ve koşulları, olağan sürece içkin hale geliyor. Olağanüstü şartlar ve “büyük sorunlar”, tıpkı Türkiye’de iyice ayyuka çıktığı üzere aslında kapitalizmin olağanı oluyor.

İŞSİZLİKTE “OLAĞAN” REKORLAR

Türkiye’de olağanüstü halin (OHAL), siyasal, ekonomik ve ideolojik sorunların yönetilemez hale gelmesi ya da bir başka deyimle şirazesinden çıkması nedeniyle ilan edildiğini biliyoruz. İşin ekonomik ayağında, her fırsatta seçim sandığı ve kitle desteğine işaret eden bir iktidarın önce sermaye ardından halk desteğini yitirme riski bulunuyordu. OHAL

sayesinde işin bu kısmına da önlem alındı. Sermayeye devasa teşvikler, işgücü maliyetlerinin düşürülmesi için planlanan saldırılar ve bunların hepsi anlamına gelen yapısal reformlar başka türlü bu kadar hızlı gerçekleştirilemezdi. Bu adımları geciktirecek emekçi itirazları ise OHAL uygulamalarıyla susturulmaya çalışılıyor. Grev ertelemeleri, yeni yasaklar ve hatta “görevini yerine getiremeyen” sendikal yapıların hepten kapatılması dahi gündeme getiriliyor. “Terörle mücadele” edilirken, işçi mücadelesine “milli güvenlik” gerekçesiyle yasaklar getirilmeye çalışılması... Dünya ve Türkiye tarihi bu kararlarla dolu.

Bu koşullarda, işsizlikte resmi rakamlarla Ocak 2011’den bu yana en yüksek orana ulaşıldı. İşsizlik 1,3 puan artışla yüzde 11,8 olarak açıklandı. Bir yıl öncesine göre işsiz sayısı yüzde 16 artarak 3 milyon 650 bine dayandı. Bu, darbe girişiminin ve olağanüstü halin yaşandığı son bir yılda 500 bin kişinin işsizler ordusuna

eklenmiş olduğunu gösteriyor.

Yine tarım-dışı işsizlikte yüzde 14,1 ile 2010 yılı Ekim ayından beri en yüksek oran açıklandı. Resmi göstergelerde asıl rekor ise kadın işsizliğinde kırıldı. Kadınlarda işsizlik, yüzde 16 ile tüm zamanların rekorunu kırdı. Kadın işsizlerin sayısı 1,6 milyona çıktı. Evet, kriz koşullarında daha fazla kadın iş aramaya başlıyor ve ama aynı kriz kadınların daha fazla işsiz kalmasına yol açıyor. Bir yılda işsizler ordusuna eklenen 500 bin işsizin, 344 bini kadınlardan oluşuyor.

Fatura kadınlarla birlikte gençlere çıkıyor. Yine resmi göstergelere göre, tarım-dışı sektörlerde her dört gençten birisi işsiz durumda. Genç kadınlarda bu oran üçte bire yükseliyor.

İmalat sanayi istihdamında serbest düşüş devam ediyor. Sanayinin değil rekabet gücü kazanması, enkaza dönüşmesi riski giderek büyüyor.

Yine, daha büyük bir kesimde işsizlik artık kronik hale geliyor. İşsizlerin iş arama süreleri dikka-

Kapitalizmin işsizlik yasası

Marx, kapitalist üretimin ve onun gelişiminin yasalarını çalıştığı Kapital'de "Yedek Sanayi Ordusu" kavramı altında işsizliğin kapitalist gelişmenin kaçınılmaz bir ürünü olduğunu ortaya koyarken, aynı zamanda kapitalist birikimin kaldırıcı olduğuna işaret eder. Kapital'in ilk cildinin Yirmi Beşinci bölümünde "Üçüncü Kesim - Gittikçe artan ölçüde nispi artı - nüfus üretimi ya da yedek sanayi ordusu" başlığı altında ortaya konulanlar bu yöndedir.

İşçi emeğiyle büyüttüğü sermayenin gelişimi içinde kaçınılmaz biçimde giderek daha az iş gücü ile daha büyük bir değer yaratır. Toplumsal üretimin artmasıyla birlikte sermayenin organik bileşimindeki değişme

hızlanır. Yani teknik olarak bizzat işçinin emeğiyle gerçekleşen sabit sermayedeki büyüme sonucunda daha az iş gücü ile daha çok üretim yapılabilir. Üretim tekniğinde "verimliliği" artıran gelişmeler emek ürünüdür ama bu gelişmeler iş gücünü giderek daha büyük oranlarda bir "fazlalık" haline getirir.

Bu, kapitalist bir ülkede, işçilerin ücretlerinin artmasıyla ya da daha az çalışmayla sonuçlanmaz. Tersine bu durum daha geniş bir işçi nüfusunun kapitalist üretimden dışlanmasına neden olduğu gibi emek arzının talebin giderek daha fazla üstüne çıkması nedeniyle ücretlerin baskılanmasına neden olur.

Bu şekilde oluşan işsizler ordusu için Marx

şu belirlemeyi yapmıştır:

Emekçi artı-nüfus, birikimin ya da kapitalist temele dayanan zenginliğin gelişmesinin zorunlu bir ürünü olduğu gibi, tersine olarak da, bu artı nüfus, kapitalist birikimin kaldırıcı ve hatta bu üretim biçiminin varlık koşulu haline alır. Bu artı-nüfus her an elaltında bulunan yedek bir sanayi ordusu oluşturur ve bu ordu, tıpkı bütün masrafları sermaye tarafından karşılanarak beslenen bir ordu gibi, tümüyle sermayeye aittir. Fiili nüfus artışlarının sınırlarından bağımsız olarak bu artı-nüfus, sermayenin kendisini genişletme konusunda değişen gereksinimlerini karşılamak üzere, daima sömürülmeye hazır bir insan malzemesi kitlesi yaratır.

te alındığında yine 2010 yılından bu yana 1 yıldan fazla iş arayanların sayısının 800 bin kişiyi ilk kez aştığı görülüyor. Ekim ayından önce OHAL'in ilan edildiği son beş ayda 300 bin kişinin işsiz kaldığı ve/veya iş aramaya başladığı anlaşılıyor. Bu kişilerin 200 bini ise kadın.

Hükümet, 2014 yılında işsizlik serisini değiştirip işsizlik oranlarını kağıt üzerinde bir kademe düşürmeyi başarmıştı. Buna rağmen, OHAL'in üçüncü ayında işsizlikte bu rekorlar kırıldı ve krizin Türkiye'ye teğet geçtiği (!) söylenen Mart 2009'dan sonra resmi göstergelerde en yüksek işsiz sayısı olan 3 milyon 650 bine ulaşıldı.

UMUT VEREMEYEN DÜZEN

Sıraladığımız bu rakamları, bir de geniş tanımlı (gerçek) işsizlik hesabıyla okuduğumuzda tablonun çok daha vahim hale geldiğini söylemeye gerek yok. Geniş tanımlı işsizlik de 2010 yılından bu yana en yüksek düzeye çıktı ve yüzde 19,5 oldu. Bu hesap, 6,5 milyon kişinin işsizlik girdabına takıldığı anlamına geliyor. Kadınlarda ve gençlerde ise elbette işsizliğin gerçek boyutları daha da katmerleniyor.

15-29 yaş arası nüfusun yaklaşık 5,1 milyonu, ne istihdamda yer alıyor ne de eğitime devam ediyor. Her köşe başına açılan üniversitelere rağmen, ülkenin gençlerinin önemli bir kısmı eğitim sistemiyle bağını 15 yaşından itibaren kesmeye başlıyor. 15-19 yaş arası kadınlarda bu sayı, 670 bin! Diğer yandan, bu kesim ça-

İşsizlik 1,3 puan artışla % 11,8
İşsiz sayısı % 16 artışla 3 milyon 650 bin
Son bir yılda işsiz kalan 500 bin işçi
Tarım-dışı işsizlik %14,1
Kadınlarda işsizlik %16
İşsiz kadın sayısı 1 milyon 600 bin
Son bir yılda işsiz kalan kadın 344 bin
Geniş tanımlı işsizlik % 19,5

lışmıyor ve içerisindeki bölmele- rin niteliğine göre bağlı ya da atıl nüfus diyebiliriz.

Kriz koşulları olağanlaştıkça, sanayi altyapısı nasıl aşınıyorsa insani bir enkaz da oluşuyor ve

bu enkaz birikiyor. İşsizlik göstergelerinde ortaya dökülen rakamları, 2017'de sandığa gitmesi istenen seçmen sayısı ile çarpıp bölebilirsiniz. Önemli oran ve rakamlara da ulaşabilirsiniz. Ancak

dünyada olduğu gibi Türkiye'de de kapitalizmin insanlara umut vermeye devam edebildiğini söyleyemezsiniz.

■ Aşkın Süzük

TEK SORUDA AHMET AN'IN KIBRIS SORUNUNA İLİŞKİN SON KİTABI

Çözüm mü sorundan çıkar sorun mu 'çözüm'den?

KIBRISLI-TÜRK AYDIN AHMET AN, YAZILAMA YAYINEVİ'NDEN ÇIKAN "KIBRIS: TAKSİM Mİ, FEDERALLEŞME Mİ?" ADLI SON KİTABINDA, "ÇÖZÜM İÇİN ARABULUCU" MASKESİNİ TAKAN EMPERYALİSTLERİN KIBRIS SORUNUNUN ORTAYA ÇIKIŞINDAKİ ROLÜNÜ DEŞİFRE EDİYOR. KIBRIS SORUNUNA İLİŞKİN ÖNEMLİ GELİŞMELERİN YAŞANDIĞI BİR SIRADA, SÜRECİ TUTARLI BİR ŞEKİLDE ANLAMLANDIRMAK İSTEYENLERİN YARDIMINA YETİŞEN KİTAP, EMPERYALİZMİN ÖNERDİĞİ "ÇÖZÜM"ÜN SORUNUN TA KENDİSİ OLDUĞUNU ORTAYA KOYUYOR.

Anti-emperyalist kimliği ve sınıfsal bakış açısıyla Kıbrıslı-Türk toplumunun tarihini ve kültürünü ele alan pek çok çalışmaya imza atmış Ahmet An'ın "Kıbrıs: Taksim mi, federalleşme mi?" adıyla Yazılama Yayınevi'nden çıkan

son kitabı, geçtiğimiz haftalarda okuyucuyla buluştu. Burçak Poçan'ın önsözünü yazdığı kitap, bugünkü fiili duruma giden sürecin, büyük oranda ABD ve İngiltere emperyalizmi başta olmak üzere dış güçler tarafından nasıl örüldüğünü, geniş bir literatür-

den ve belgelerden yararlanarak açıklıyor.

Kıbrıs, emperyalist sistemin iç çelişkilerinin derinleştiği bir dönemde, bir kez daha, Doğu Akdeniz'de şiddetlenen paylaşım kavgasının kilit noktası konumunda. Cenevre görüşmeleriyle birlikte Kıbrıs'taki "barış süreci" gündemin ilk sıralarına yükselirken, Ahmet An'ın kitabı, sorunun tarihi hakkında bilgi sahibi olmak isteyenlere oldukça nitelikli bir kaynak sunuyor.

EMPERYALİZMİN KIBRIS SORUNU: KOMÜNİZM

Büyük Britanya, Birinci Savaş'ın ve Ekim Devrimi'nin ardından yükselen, İkinci Savaş'la birlikte ise artık son düzlüğe giren sömürgecilik karşıtı ulusal kurtuluş mücadeleleriyle sarsılmaktaydı. Bu sırada Kıbrıs; Yunanistan, Türkiye, Büyük Britanya ve Kıbrıslı toplumların arasında 1960 senesinde imzalanan Zürih ve Londra Anlaşmaları'na kadar, İngiliz emperyalizminin sömürge vilayetlerinden biriydi.

Kıbrıs'ta, 1940'lardan itibaren, İngiliz sömürge yönetimine karşı eylemler giderek yaygınlaşmaktaydı. Adanın ezici çoğunluğunu oluşturan Kıbrıslı-Rumların öncülüğünde sürmekte olan, "enosis" yani Yunanistan'la birleşme talepli hareket son derece güçlüydü. Bu gelişmeler karşısında, Kıbrıslı-Rumların sömürge yönetimine karşı direnişini kırmak isteyen İngilizler, adada etnik çatışma yaratmak amacıyla, nüfusa orantısız bir şekilde ağırlıklı olarak Kıbrıslı-Türklerden

oluşan bir polis gücü kurmuştu.

Öte yandan, Kıbrıs Komünist Partisi'nin ardılı olan *Emekçi Halkın İlerici Partisi (AKEL)* giderek etkisini artırmakta, Kıbrıslı-Türk ve Kıbrıslı-Rum emekçileri birlikte örgütleyen tek parti olarak İngiliz sömürgecilğine karşı verilen mücadeleyi sınıfsal bir zemine çekmekteydi.

Geo-stratejik önemi yüksek olan Kıbrıs'taki tablo, emperyalistler için tam anlamıyla bir kâbustu. Ahmet An'ın kitabında referans verdiği, 12 Ağustos 1961 tarihli New York Times gazetesinde yayımlanan bir makalede, tehlikenin vardığı boyuta "komünistlerin Kıbrıs'ta dürüst ve demokratik bir seçimle iktidara gelebilecekleri" belirtilerek dikkat çekiliyordu. Carl J. Friedrich imzalı makale, hür dünyanın SSCB'ye ve komünizme karşı verdiği mücadeleyi yöneten başat emperyalist güç olarak ABD'yi, "komünist tehlikenin bastırılması için" Kıbrıs sorununda daha aktif rol almaya çağırıyordu.

EMPERYALİZMİN PARMAĞI: TMT VE EOKA-B

Kıbrıs halkları bağımsızlık istiyordu. Büyük Britanya ve ABD ise, Kıbrıs'ta bulunan askeri üs ve iletişim tesislerini korumak ve adanın komünistlerin iktidarda olduğu, SSCB yanlısı bir halk demokrasisine dönüşmesini engellemek...

Diğer yandan, Türkiye ve Yunanistan sermaye sınıfları, Doğu Akdeniz ve Ortadoğu'yu kapsayan oyunda birbirlerin-

den rol çalmaya çalışıyorlardı. Yunanistan burjuvazisi tarafından 1940'ların ikinci yarısında adaya sokulan "enosis" fikri ve Türkiye'de 1950'lerin başından itibaren dile getirilmeye başlanan taksim talebi, Kıbrıslı-Rum ve Kıbrıslı-Türk toplumları arasında gerginliği artırmaktaydı. İki ülke de hedeflerini adanın etnik kompozisyonuna bakarak belirlemişti.

Kıbrıs'ın taksim edilmesine ilişkin ilk öneriyi kimin yaptığını araştıran Ahmet An, Kıbrıslı-Türk gazetesi İstiklal'in 30 Kasım 1951 tarihli nüshasında çıkan ve Türkiye'deki Kudret gazetesinden aktarılan bir mektuba ulaştığını yazıyor. Mektuptaki şu satırlar dikkat çekici:

"Kıbrıs Türkleri, Kıbrıs'ın Hatay gibi, misak-ı milli sınırları dahiline alınmasını candan özlemektedir. (...) Kıbrıs Rumları ile Batı Trakya Türkleri mübadele edilerek, Kıbrıs Türkleri güçlendirilmelidir."

Türk ve Yunan burjuvazisinin Kıbrıs'a için bir özne haline gelişi ise önce Kıbrıslıların Ulusal Mücadele Örgütü (EOKA) ve ardından Türk Mukavemet Teşkilatı'nın (TMT) ortaya çıkmasıyla gerçekleşiyor. İngilizler, öncelikli tehdit olarak Kıbrıs'ın ezici çoğunluğunu oluşturan Kıbrıslı-Rum'ları görüyor ve buna karşı TMT'nin giriştiği eylemlere göz yumarak dengeyi gözetiyorlar. İki milliyetçi örgütün, iki toplumdan komünistlere ve sendikacılara karşı giriştikleri saldırılarına genel olarak destekliyorlar.

Bunun gerekçesi oldukça basit: Emperyalizm, sınıf karşıtlıklarını uzun erimde bırakarak çözümlerin yerine etnik çatışmaların süreklileştiği, sorunu sermayenin çıkarları doğrultusunda derinleştiren gerici "çözüm"leri tercih eder. Kısacası, İngilizlerin oyuncuğu oluyor bu iki milliyetçi örgüt... Ahmet An, Kıbrıs'ı taksime götüren süreçte emperyalizmin tasarlanmış müdahalelerini ve milliyetçilerin kullanışlı aptallığını görmezden gelenlere kitabında soruyor:

"Zamanın İngiliz sömürge yönetiminin savcı yardımcılığını yapan Rauf Denктаş'ın resmi görevinden ayrılarak Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu'nun başına getirilmesi

ve 1958 yılının kanlı provokasyonları ardından 'Ya Taksim, Ya Ölüm' haykırışlarının Türkiye ve Kıbrıs'taki meydanları doldurması hep belli planların gerçekleştirilmesini hedeflemiyor muydu?"

BİR YÖNETİM BİÇİMİ OLARAK MÜZAKERE MASASI

Türkiye ve Yunanistan arasındaki rekabet, Kıbrıs'taki anti-emperyalist hareketi bastırmak isteyen Büyük Britanya ve ABD'nin ortak planları açısından kolaylaştırıcı olur ve 1960 yılına gelindiğinde "Garantörlük ve İttifak Anlaşmaları" olarak anılan anlaşmalar Türkiye, Yunanistan, Büyük Britanya ve Kıbrıs toplumlarının liderleri tarafından imzalanır. Bu anlaşmalara göre Kıbrıs Cumhuriyeti bağımsız bir devlettir ancak Yunanistan, Türkiye ve Büyük Britanya, Kıbrıs'ın bağımsızlığının garantörü (!) olarak tanımlanmaktadır.

Bu anlaşmaların imzalandığı tarihten adanın bölünmesine kadar olan zaman zarfında, Kıbrıs'ın yönetim biçimi resmen müzakere masası olmuştur, diyebiliriz. Bahsi geçen anlaşmalarla kurulan "bağımsız" devletin, işleyişini imkansız kılan veto hakları anayasasında yer almış, kazanı-

lan zaman adayı provokasyonlarla karıştırmak ve taksim hedefi doğrultusunda büyük ölçekli demografik hareketleri tetikleyecek müdahalelere zemin hazırlamak için kullanılmıştır.

Başından itibaren, müzakere masasını kuran güçlerin (İngiliz ve ABD emperyalizminin) amacı taksimdir. Okuyucu, kitapta bunu kanıtlayan pek çok belge ve tanıklık bulacaktır. Yalnızca birini, İngiltere Sömürgeler Bakanı Lenox Boyd'un 19 Aralık 1956 gibi erken bir tarihte Avam Kamarası'nda yaptığı konuşmanın bir bölümünü, aktarmakla yetinelim:

"...Kıbrıs Türk cemaatine, Kıbrıs Rum cemaatininkinden daha az olmamak üzere kendi müstakbel statülerini kendilerinin kararlaştırması hürriyetinin verileceğini garanti etmek Majeste Kraliçe hükümetinin gayesi olacaktır. Başka bir deyişle, Majeste Kraliçe hükümeti, böyle karışık bir topluluk için tatbik edilecek self-determination'ın nihai seçme hakları arasında TAKSİM'i de ihtiva etmesini kabul etmektedir..."

KIBRIS'IN SORUNU NE?

Kıbrıs'ta taksimin, yani adanın Türk bölgesi ve Rum bölgesi olarak etnik temelli iki bölgeye

bölünmüş olmasının, Kıbrıs halkı için yarattığı sorunlar ortadadır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti adını taşıyan yönetim, uluslararası arenada tanınmadığı için buraya sürülen Kıbrıslı-Türk halkı, pek çok açıdan Kıbrıslı-Rumlardan daha zor durumdadır. Öte yandan, zorla yerlerinden edilen binlerce Kıbrıslı-Rum'un Kuzey'de kalan mal varlıklarına el konulmuş, bu taşınmazlar Türkiye'den getirilen yerleşimcilere verilmiştir. Kıbrıs'ın güney kesiminde, mülteci durumunda yaşayan önemli bir nüfus vardır.

Bugün gelinen noktada, taksim politikasının Türkiye, Yunanistan ve Büyük Britanya'nın işine yaradığı ama Kıbrıs halkına büyük acılar çektiği, iki toplumun da büyük çoğunluğu için son derece açık... İlginçtir ki, geçmişte taksimi çözümmüş gibi bizzat sunan ve Kıbrıs'ı bölen

emperyalistler ve milliyetçi kuklaları da, mevcut durumu bir sorun olarak adlandırmaya başladılar. Bu, krizden kurtulamayan emperyalist sistemin sorun-çözüm diyalektikidir. Onun ürettiği her çözüm, zorunlu olarak sorunu daha da içinden çıkılmaz hale getirecektir.

Sorunu kesin olarak ve emekçi halktan yana çözebilmek içinse, önce Denктаş'ın kafadalarının ve hizmetinde oldukları kapitalistlerin söylediklerine peşinen kulak tıkamak ve sorunu doğru tarif etmek gerekiyor. Önerilen federasyon ve konfederasyon modellerini ve bu önerilere tarafların yüklediği farklı anlamları kısaca tartışan kitabın ilk bölümünün sonunda, yazar bu konudaki görüşünü şu şekilde ifade ediyor:

"Ama buradaki can alıcı sorun, burjuva çevrelerin öne sürdüğü gibi, Kıbrıs'ta hangi toplumun hangisini yöneteceği sorunu değil, tüm ada yüzeyinde hangi sınıfın iktidarı elinde bulunduracağı sorunu olarak ortaya çıkmaktadır. Benim değerlendirmem budur."

Bizim değerlendirmemiz de aynı yöndedir.

■ Doğa Can Oruçoğlu

HERHANGİ BİR ÖRGÜTTEN
DEĞİL, İŞÇİ SINIFININ ÖNCÜ
PARTİSİNDEN
SÖZ EDİYORUZ

PARTİ NEDİR?

PARTİ BİR ARAÇTIR. SOSYALİST DEVRİM MÜCADELESİNİN ARACIDIR. PARTİYİ FETİŞLEŞTİRMEK, KENDİSİNİ BİR AMAÇ HALİNE GETİRMEK BU İLKEYLE ÇELİŞİR. PARTİYİ "HERHANGİ BİR ŞEY" OLARAK GÖRMEK, ONUN TARİHSEL OLARAK KURULAN BİR ŞEY OLDUĞUNU, İSTEDİĞİNİZ ZAMAN ÇÖPE ATIP YENİSİNİ ALACAĞINIZ BİR ŞEY OLMADIĞINI UNUTMAK İSE İLKENİN KENDİSİNE İHANETTİR. HİÇBİR "ARAÇ" İŞÇİ SINIFININ ÖNCÜ PARTİSİNİN YERİNİ TUTMAZ.

TKP'mizin tarihinde açılan iki yıllık parantezi hep birlikte kapattığımız bu günlerde parti başlığına bir de eğitim ihtiyacımız açısından bakmanın faydalı olduğunu düşünüyoruz.

Parti konusu elbette çok farklı açılardan ve çok farklı düzlemlerde ele alınıp tartışılacak bir konu. Eğitim açısından da öyle. Bu yazıda ise konuyu en basit haliyle ele almaya ve temel sorulara yanıt vermeye çalışacağız. Çoğu zaman olduğu gibi aslında gerçeklerin çok basit olduğu yerlerde konuyu karmaşılaştırmanın her zaman egemenlerin, sömürenlerin çıkarına olduğunun farkında olarak.

Parti nedir? sorusunun yanıtını programımızın en başında veriyoruz: "Sosyalist devrimin

öncü gücü olan işçi sınıfının siyasal mücadele aracıdır." Buradan başlayabiliriz... İşçi sınıfı sosyalist devrim için bir mücadele aracına ihtiyaç duyuyor. Parti konusu tartışılırken altı çizilmesi gereken ilk nokta bu olmalıdır. İşçi sınıfının mücadele etmek için partiye ihtiyacı var. Neden?

MÜCADELE İÇİN PARTİ

İşçi sınıfı tarihin sahnesine çıktığı andan beri iki şeyi birden yapmaktadır. Hem kapitalist sistemi var eden artıdeğeri üretmekte hem de kendi kimliğinde kapitalist sistemi yıkacak ve böylece tüm sınıflı toplumlar tarihine son verecek özne olarak kendisini kurmaktadır. Ancak bu çok basit bilimsel gerçeklik başta işçilerin kendileri olmak üzere bireylerin bir bakışta görebilecek-

leri bir sadelikte yaşanmıyor. Yaşadığımız tarih kesitinde günlük hayatta işçilerin bu gücün farkına kendiliklerinden varmaları mümkün değil. İşte burada gündeme parti ve parti ihtiyacı giriyor. Parti, işçi sınıfının öncüleri ve bu öncülerle kaynaşmış aydınlarıyla sınıfın kendisini yan yana getirebilen biricik araçtır.

Ancak bu yan yana gelebilme imkanından ibaret bir şey değildir elbette. En önemli mesele bu birlikteliğin bir siyasal mücadele içine girmesidir. İşçi sınıfının tarihinde örneğin sendikalar gibi partiden başka örgütleri de olmuştur ve olacaktır. Ancak sadece parti işçi sınıfını siyasete bir özne olarak katma olanağına sahiptir. Ve işçi sınıfını toplumsal bir güç olarak sahneye çıkarabilecek tek mücadele siyasal

mücadeledir. Sınıfın muazzam ekonomik gücünün hem kendisi hem de toplumun tümü ve hatta siyasal iktidar için bile açığa çıkması ancak siyasal mücadele dolayımıyla olabilir. Bu dolayımın gerçekleşebilir.

HANGİ SİYASET

Bir komünist partinin ilk görevi işçi sınıfına siyaset taşımak ve böylece işçi sınıfını siyasete taşımaktır. Pekiyi hangi siyasete? Geldiğimiz yeni noktada yeni soru olarak karşımıza bu çıkmaktadır.

İşçi sınıfı partisi aktif siyaset sahnesinde yer alırken herhangi bir siyaseti güdemez. Peşinden koşulması gereken siyasal hedef mutlaka sosyalist devrim olmalıdır. Bu basitçe bir "aşağısı kurtarmaz" tutumundan asla

kaynaklanmaz. İşçi sınıfı ya kapitalizm altında yaşamaya ve sömürülmeye devam edecektir ya da bu düzeni tamamen değiştirmek için önce bu düzenin yıkacaktır.

Her geçen gün anlamaya tüm dünyanın daha çok yaklaştığı gerçeklik ülkemizde son 14 yılda her gün daha çok gün yüzüne çıkmaktadır. İşçi sınıfı ya sosyalizm için partisiyle mücadele edecek ya da sadece kölelik şartlarında çalışıp sömürülmeyecek, aynı zamanda padişahlık altında yaşamaya, iş uyuşmazlıklarını kadı eliyle çözmeye, kadınların çarşaf-la gezmesine, çocuklarının eğer yakılmaz ve tecavüze uğramazlar sa hurafelerle büyümelerine göz yummak zorunda kalacaktır.

Sosyalist devrim yaşadığımız dönemde işçi sınıfı için seçeneklerden birisi değil. Zorunlu olanı. Hatta tek çaredir.

TEK YOL

Bu noktada bize, kendimize, kendi partimizin tarihine gelebiliriz. Şunu sadece basit olduğu için değil aynı zamanda gerçek olduğu için en başa yazmalıyız: Bu çağda “gelenekçilik” işçi sınıfı partisi olmanın bize özgü biçimi değil, tek yoludur. Tarihimizde elbette çok önemli ve değerli deneyimler vardır ama Sovyet sonrası dönemde, yani Glastnost likidasyonundan sonra bunların geleceğe umut taşımaları ancak yeni bir sıçramayla mümkündür. Ve bu sıçramanın tüm dünyadaki az sayıdaki örneklerinden birisini hareketimizin gerçekleştirdiği söylenmelidir. Eski işçi sınıfı partisi modelleri, sosyal-demokrasi ile birlikte yola çıkış ve ondan kopuş denemeleri, yeni solun liberal ve liberter denemeleri önemlerini yitirmiştir.

Hareketimiz ülkemizde 12 Eylül faşizminin, dünyada ise “açıklık ve yeniden yapılanma” yalanının işçi sınıfına saldırdığı bir tarihsel dönemeçte yola çıktı. Leninist örgüt, sosyalist devrim ve sosyalist iktidar perspektifini

bir bütün olarak ele alıp sahiplenerek ve işçi sınıfı adına ne emperyalizmle ne de burjuva partileriyle hiçbir surette yan yana gelmeme ilkesiyle yolunu ördü. Ve tüm dünyada ve ülkemizde komünist partiler toplumsal etkilerini yitirir, isimlerini ve yollarını değiştirir, ideolojilerini terk ederken, bir yandan ülkenin en güçlü sol siyasi gücünü oluşturmayı bir yandan da sınıf hainleri tarafından yere bırakılan en şerefli bayrağı, Türkiye Komünist Partisi bayrağını yeniden göndere dikmeyi başardı. “Tek yol” dediğimiz budur. Bu olası yollardan birisi değildi aynı dönemde bir çok başka yol da denendi. Hepsinin sonucu malumdur.

BURJUVA MODELİ

Buradan ilişkili bir başlığa geçebiliriz. Malum formüldür: Parti, örgüt artı harekettir. Bu basit formülün doğruluğundan yola çıkarak ikiliyi tamamladık-tan sonra hangisinden başlanacağını önemli olmadığına varmak, bilinçli bir anti-komünizmin ürünü değilse burjuva siyaset yönteminin etkisinde kalmak olarak tanımlanabilir. Matematikte doğru olan çoğu zaman siyasette doğru değildir. Matematikte “toplamanın değişme özelliği” vardır ama siyasette yoktur. Parti yukarıdan aşağıya kurulur. Aşağıdan yukarıya parti burjuva modelidir.

Buradan partinin içine, partiyi parti yapan deyim yerindeyse “terkibe” gelebiliriz. Burası kesinlikle liberalizmin işe en çok karıştığı alandır. Sadece disiplinli, katı, tek sesli olanı değil partinin kendisi bile bireyin karşısına öyle bir yerleştirilmiştir ki, “parti olmayan parti” modelleri öyle karşı devrimci falan değil kendisini basbayağı devrimci olarak gören ve üstelik bir kısmı gerçekten öyle olan gruplar ve hareketler açısından tartışılır ve denenir olmuştur. Ancak geçtiğimiz 20-30 yıl bu deneyimlerin de neredeyse tamamının likidasyonla sonuç-

landığına şahit olmuştur.

DIYALEKTİK BÜTÜN

Oysa partinin neye benzeceği daha tanımından başlayarak bir bütünlük ve tutarlılık içindedir. Komünist bir parti belli ideolojik kodların, siyasi söylem, hedef ve yöntemlerin veya belirli bir örgütsel yapılanmanın herhangi birisi değil bunların zorunlu bir şekilde ve aynı anda hepsidir. Diyalektik bütündür. Bu üçlüden birisinde zaman zaman diğerlerine göre ileriye atılmak ya da geri kalmak mümkün olabilir ama bunların birbirinden kopuk bir şekilde gelişmesi mümkün değildir. Örneğin örgütsel yapısı sorunlarla dolu bir partinin gelişkin bir ideoloji ya da siyaset üretmesi mümkün değildir. Ya da tersi... Bunların herhangi birisini boş bırakan bir parti, diğerlerinde de kısa bir vadede yetersiz ve yanlış hale gelecektir.

Tüm bunlardan yola çıkarsak, parti örgüt yapısını sürekli sağlamlaştıracak, ideolojik olarak doğru hatta kalmaya ve buna paralel şekilde siyaset üretmeye ve siyasetini işçi sınıfına taşımaya çabalayacak... Bu sürecin en kritik halkası nedir? Sürecin en kritik halkası kuşkusuz örgütlenmedir. Bir komünist parti yani işçi sınıfının partisi için en önemli işlev hiç şüphesiz sını-

fın örgütlenmesidir. Diğer tüm kıstasların sınıama platformu burasıdır. Hattın doğruluğunun sınıandığı yer burasıdır.

Ama örgütlenme aynı zamanda tüm işlevleri tetikleyen etkisini büyüten, aynı anlama gelmek üzere başarı şansını arttırarak partinin önünü açan da bir sonuç olacaktır. Yani başarı göstergesi olan şey aynı zamanda yeni başarıya yürümenin de kapısını açacaktır. Yeni bir örgütlenme düzeyinde parti bu kez yeni düzeye uygun siyasi adımlar atma olanakları elde edecek bu da yeni örgütlenme olanakları oluşturacaktır.

Partili kimliğin partili mücadelenin günlük hayata yansımaları da buradan geçmelidir. Parti sınıfı örgütler. Partili bu örgütlenmeyi alanda birebir uygulayan bu işlevi yerine getirendir.

TKP'mize yeniden kavuştuğumuz bu günlerde hepimizin, tüm partililerin ve elbette şu anda yanımızda olmayan ve kendisini komünist gören herkesin ilk işi partisine sahip çıkmaktır. Bunun için partili olmak, partiye gelmek, yeniden örgütlenmek yetmez. Partiyi sınıfa taşımak, partiyi işçiler, emekçiler içinde örgütlemek gerekir. Her komünistin birinci görevi örgütlenmektir.

■ Oğuz Kavala

Sınıfın birliği için parti

İşçi sınıfı geçinmek için emek gücünü kiralamak zorunda olan tüm insanları kapsar. Yani toplumun tartışmasız en geniş kesimidir. Ancak bu tanım içine giren emekçilerin günlük yaşantılarında birbirleriyle bir çok açıdan ayrıştıkları açıktır.

Çalışma koşullarıyla ayrılır işçiler örneğin. Kafa emeğiyle çalışanlarla kol emeğiyle çalışanların çalışma koşulları gibi yaşam koşulları da ayrılır çoğunlukla. Mühendis ile işçi, doktor ile hasta-bakıcı gibi.

Sonra toplumsal kesimler olarak ayrılır işçi sınıfını oluşturan bireyler birbirinden. Erkek ile kadın, Türk ile Kürt, alevi ile sünni... Hatta hatta şu ilden olanla bu ilden olan. Göçmen olanla yerleşik olan. Ayrılır da ayrılır... Bu ayrımların bir kısmı doğal ayrımlardır ama olmayanların da patronlar oluşturur, şişirir, büyütür tek amaç sınıfın bütünlüğünün önüne geçmektir.

Oysa elbette birçoğu gerçek olan bu ayrımların bir eşitsizliğe neden olması kesinlikle gerekmez. İşçi sınıfının dünya sahnesine çıkmasıyla aslında insanlık bu imkâna kavuşmuştur. Hangi kimlikten kökenden, dinden, şundan bundan gelirse gelsin emek gücüyle yaşayan, üreten, “yaratan ki onlardır”... Onların aslında ayrı olmaları gerekmemektedir.

İşçi sınıfını kendisi için mücadele ederek kendisini oluşturan tüm insanları eşit hale getirme becerisi sadece sosyalist iktidar mücadelesini sürdüren partiye aittir.

Okuma önerileri

- **Tartışılan parti değil, “komünist parti”dir**, Kemal Okuyan, *Gelenek 125*
- **Leninist parti katılım ve merkezîyetçilik**, Kemal Okuyan, *Gelenek 126*
- **Krize kenar notları ya da Komünist parti nedir, ne değildir?**, Aytek Soner Alpan, *Gelenek 125*

Kamil Kinkır

1977 yılında işe girdiği AKSAN fabrikasında 22 yaşında genç bir işçiyken Türkiye Komünist Partisi ile tanıştı.

Partili bir işçi olarak sınıf mücadelesinin ön saflarında yerini aldı.

Maden İş işyeri temsilciliği, Otomobil İş işyeri baş temsilciliği, Otomobil İş Kartal Şube sekreterliği, Birleşik Metal İş genel sekreterliği ve genel başkanlığı gibi görevleri büyük bir çalışkanlık ile ve görülmemiş bir tevazu içinde üstlendi.

2000'li yıllarda Türkiye Komünist Partisi saflarında önemli sorumluluklar üstlendi, Yurtsever Cephe İşçi Birliği'nin örgütlenmesine emek verdi.

TKP'de Parti Konseyi üyeliği yaptı. 11 Eylül 2010'da, 55 yaşındayken bir süredir mücadele ettiği kanser hastalığı onu aramızdan ayırdı.

Örnek bir Komünist işçi, özverili ve çalışkan bir işçi önderi, keskin görüşlü, mütevazı bir siyasetçiydi.

